SOUTH AFRICAN PUBLIC LIBRARY
14 FEB 1956

No. 6—Vol.-LIV

Friday,
10th February, 1956

Registered at the G P O as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

*

Are you in earnest?
Seize this very minute!
What you can do, or dream you can, Begin it:
Boldness has genius, power, and magic in it.
Only engage, and then the mind grows heated.
Begin, and then the work will be completed.

—Goethe.

—o—

Life does not need comfort, when it can be offered MEANING,
Nor pleasure when it can be shown PURPOSE.

—Anonymous.

—o—

The reason there are so few good talkers in public is because there are so few thinkers in private.

—Anon.

—o—

Life is not the wick or the candle,—it is the burning.

*

The Onus Of Proof

IN this race-ridden world, when hurtful generalisations are so easily believed against groups of which the listeners is not a member, let us act judicially. This means that we must never believe anything which is to the detriment of another group unless (1) that other group itself accepts the accusation, or (2) the statement can be proved by reliable statistics. That is to say, do not let us believe that the English are perfidious, the Afrikaners stupid, the French dishonest, the Africans barbarous, the Indians parasitical, untlil we have statistical proof that these things are true. As these beliefs are incapable of such proof, and as they harm ourselves and our neighbours, let us sweep them out of our minds once and for all.

—Patrick Duncan.

* * *

O GOD, teach us to love our country,
Not in word only, but in deed and in truth.
Let us never rejoice, in any pleasures which hurt others
Nor be content with a life of idleness.
While others toil for our comfort.

—Pleasance Moore Brown.

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones ?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

NEW NYLON SAREE MATERIALS

—JUST ARRIVED—

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd

Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.

Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.

Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.

Coloured Georgettes 45" 3/11yd.

BLOUSES

Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.

Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.

Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0

Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0

CHILDREN'S SCHOOL WEAR

Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.

CHAMPALS !

Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair

Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

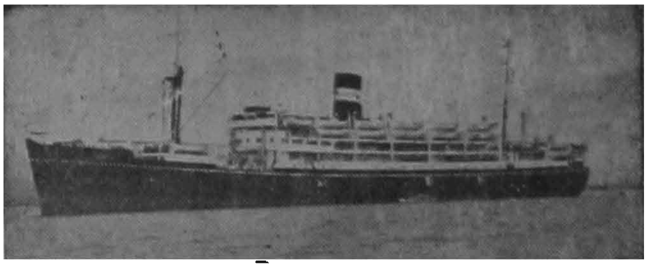

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja due 1st March. Sailing 6th March 1956. For Bombay via Karachi.

S.S. Kampala due 30th March. Sailing 4th April 1956. For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food £83—10—0
Second " " " " 55—0—0
Third Class Bunk 28—10—0
Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—18—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—6—0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN
OPINION

FRIDAY, 10TH FEBRUARY, 1956

Straws In The Wind?

IT was announced in the Press last week that Professor B. B. Keet of Stellenbosch University had published a pamphlet in which he attacked apartheid. In normal circumstances this would be interesting news. But coming as it does when, on the one hand the Nationalist Party is at the height of its power and, on the other, after the Pretoria professors have expressed open doubts about the courses being taken by the Nationalist Government, Professor Keet's pamphlet might mark an important turning-point in the development of Afrikaner thought on South Africa's most important problem.

Up to a short while ago independence of thought was frowned upon very heavily in the Afrikaans community. Conformity was the fashion in the Church, the School and the State. A man felt that his greatest ambition had been fulfilled if he ended by being described not as a great South African but as a "ware Afrikaner"—that is, a loyal Afrikaner. In this respect the Afrikaner community had degenerated into a tribe in which individuality was rigidly crushed. Men's minds were in a vast prison; men dared not think beyond the confines approved by *die volk*.

There were well-known historical reasons for this. Also, there were a few very courageous Afrikaners who broke away from the traditional fashions of thought set by the tribe and attempted to see South African problems from a wider perspective than that set by the tribe. But the tribe, true to its type, was ruthless in its punishment of those who challenged its will. The rebels were cast out of the community of the good, ostracised and attacked savagely as traitors. This disciplining process had the effect of discouraging independence of thought, objectivity and originality.

For generations the Afrikaner had been taught that virtue began with Piet Retief and ended with Paul Kruger. The finest Afrikaner was the fellow who writhed in painful contortions on December 16 every year in memory of those who fell at Blood River. An elaborate ritual had been evolved whereby the mind and the spirit of the Afrikaner was tied down to the primitive ideals of the Voortrekkers, away from the challenge of a greater South African nationhood.

What was happening in all this, of course, was that the Afrikaner was unconsciously rejecting a cardinal teaching of the very Christian faith which is so powerful an influence in his life. He was abandoning the Christian ideal of love for one's neighbours. Love in this context meant, as Ds. Buskes, the Dutch theologian pointed out while in this country, justice. In rejecting justice as a guiding light and in its place having injustice the Afrikaner was in error; he was bound, sooner or later, to come against situations which would threaten his own future and survival.

The revolt of the Pretoria men and the Keet pamphlet might very well be the beginning of a revolt against the whole concept of seeing men and events from the perspective of race. It might very well mark the beginning of the process of awakening to a maturer sense of South African nationhood.

If it is this, good South Africans will rejoice not only because the evil power of an ordinary tribe had begun to be broken but because an important section of the South African nation had begun to see the truth in better light and abandoned the path which would have led to its final destruction. No good South African wants to see the Afrikaner go under; even when he commits suicide. No good South African wants to see any section of cur people go under—for the simple reason that South Africa is a mixed nation. If any section of such a nation goes under it means that an integral portion of the body of the nation has been destroyed and in the end the nation is always the loser when that happens.

But we would like to sound the warning here that we would all do well to regard the reported revolt by Professor Keet as no more than a straw in the wind. For our part the discipline imposed by the tribe is so rigid that the *diktats* of the tribe will not crumble down just because a Keet has said they are wrong or unchristian. Professor Keet might himself be thrown out of the community of the good in the tribe, for all we know. What we have to be truly happy about is that a man of his integrity and standing has awakened to a maturer sense of nationhood; to the demands of real South African nationhood and has, if Press reviews of his pamphlet are to be trusted, had the courage to proclaim the truth publicly at the risk of being frowned at by his tribe.

MR. MANILAL GANDHI

THERE is still nothing new to report regarding Mr. Manilal Gandhi's health except to say that he is making a steady improvement.

Mr. Gandhi is grateful for all the messages of good wishes that he receives daily. As it would be a rather difficult task for us to reply to each one personally we hope that they will accept our thanks for their kind considerations.

Farewell Party To Dr. And Mrs. Taylor

Mr. Sorabjee Rustomjee gave a tea party to Dr. A. B. Taylor and Mrs. Taylor, who are shortly leaving for America for a well-deserved holiday. Dr. Taylor, as everybody knows, is well-known for his humanitarian work, especially in the medical field. Similarly Mrs. Taylor has played her part in the upliftment of the non-European community.

To this party, which was held at the Hotel Edward on Wednesday, prominent members of the Indian and European communities were invited.

Tributes to Dr. and Mrs. Taylor were paid by Mr. Sorabjee Rustomjee, Mr. P. R. Pather and Mr. Wilks.

The party terminated by the presentation of a lovely bouquet to Mrs. Taylor and garlanding Dr. Taylor by the Rustomjee family.

How Genuine Is Partnership

By C. W. M. GELL

MOST men of goodwill will echo the hope expressed by Lord Salisbury on January 25 that the Federation of Rhodesia and Nyasaland will achieve a real working partnership between white and black—"something which would serve as a pattern to which the whole African continent south of the Sahara might ultimately conform." The necessity for such a lead from the Federation was stressed only a few days earlier by the hard-headed editor of London's 'Financial Times', who hoped for a "buffer-state" shielding the rest of Africa from contamination by the racial intolerance being practised south of the Limpopo.

But several other recent deeds and comments raise serious doubts as to whether the Federation has time for what Lord Salisbury called "the traditional British method"—i.e. "not allowing yourselves to be slaves of any theory but feeling your way forward in the light of practical experience, facing the facts with patience and courage."

This advice, of course, will be welcome to Lord Malvern and those who think like him. As lately as January 18 Lord Malvern publicly repeated the old refrain that "we who live in Africa, together with the European powers which have long experience of administration in Africa, are best qualified to work out its destiny." In view of events in East and South Africa, as well as the manner in which Federation was imposed in the face of expressed African opposition, this belief is at least open to question. It may be that (as Lord Malvern implied) solutions imposed wholly from outside Africa would not improve matters. But the rest of the world does seem to recognise more readily than the white settlers in Africa that events are moving too rapidly for the "slow," evolutionary process" to which Lord Malvern pins his hopes

Not only does the Malvern outlook seem too staid for the dynamic of African events and aspirations. It appears also to accept definitely limited horizons. In his recent controversy with Mr. Aitken Cade, who is anxious that "partnership" shall be something more than a slogan, Lord Malvern said that Africans "can never become more than equal partners with the Europeans." If this phrase has any precise meaning, it seems to imply—and will certainly be read by Africans as implying—that the votes of the Federation's 7 million Africans shall never count for more than the votes of the Federation's 230,000 Europeans.

The suspicion that the Federal Premier has some such distinct "ceiling" to his democratic vision is sharpened by memories of an article he wrote in the London 'Sunday Times' shortly before Federation was accomplished. In reply to the question: "What will you do when African voters outnumber European voter?" Sir Godfrey Huggins (as he then was) replied: "We can tackle that problem when it arises" (or words to that effect).

But any realistic acceptance of full and equal partnership between European and African surely precludes this situation being treated as a "problem" at all As people (whether they be white or black) qualify for the Federal vote, so they should go on the common roll. Inevitably, in the course of time (and, however slow an "evolution is intended, events will force the pace) there will eventually be, *and thee ought to be*, an African majority among the voters. If there is not or if, by the time that position is reached, federal voters are still voting racially and not rationally, partnership will have been proved both a sham and a failure. No little share of the blame for such a failure will rest on the shoulders of those who contrived the Federation on an ostensible basis of "partnership," but feared to tell their white constituents (who then had the power politically) what this would and should entail. Now, of course, the extension of apartheid-type opposition in both Rhodesias makes the politicians even more reluctant to grasp the nettle as honesty and square dealing with their black partners demands that they should.

How far Rhodesian Whites are from realising and accepting the responsibilities of their "partnership" has been vividly illustrated by the recent South African tour of a Rhodesian industrial consultant. Allowance must be made for the fact that he came here to induce existing industries to move or establish branches north of the Limpopo It may be that what he said was, as he thought, "slanted" to the prejudices or preconceptions of his audiences. But clearly many of Mr. F. Gordon Harper's own opinions were embodied in his addresses. The essence of his message about race relations may be summarised in extracts from his January 18 Johannesburg speech (repeated with scarcely a variation at other centres):

"Rhodesians (i e whites) do not fear the Black man...Even in 100 years' time no Native will be able to do the job I am doing today. You have only to look at America, where the Negro has had 300 years of association with the White man. How far has he got? Can you tell me the names of half-a-dozen Negroes who have ever done anything worth while? In Rhodesia we do not say that a Black man must not do certain work. We let him have a crack at it, because we know he cannot do it."

Faced with such distorted thinking one hardly knows which to admire last:—Mr. Gordon Harper's exalted idea of his own function in life, his silence about Rhodesia's very limited African education facilities or his abysmal ignorance of African achievements elsewhere. Whatever Mr. Harper may mean by "worth-while," the fact is that, out of America's 15 million Negroes many thousands are doing jobs as good as or better than his own—as directors and managers of commercial and industrial concerns, top executives in civil and military life (one is already a general and several are colonels), in the professions, journalism and many other walks of life where merit is the only criterion; and many tens of thousands are today receiving the full university education that will enable them to hold positions of responsibility tomorrow in the worlds' *most* competitive society. In addition, many hundreds of thousands, whose children will receive the educational, economic and social opportunities that were denied to them, are successfully doing work which only the "skilled white" is thought capable of in the Union and Rhodesia.

(*To be Continued*)

Verwoerd Closes Bantu School

SIX hundred children went into a church on Tuesday morning. They sang a hymn, said a prayer and then walked out into the sunlit air to join many hundreds more out of school children aimlessly playing in the streets of Sophiatown.

Some were babes in the grades. Others carried their homework for the fifth and sixth standards. It was never to be marked. Their education was ended, unless...?

"We do not know whether these children will be accepted in the Bantu Education Act schools," said Father G. Sidebotham, C R, priest in charge of the Sophiatown Mission.

Father Sidebotham also controls the Mission Private School of Christ the King, which was closed on Tuesday morning by order of the Government.

He said: "It was a terrible thing that happened this morning. First I told the teachers of the order received that we must close the school 'forthwith.' They were dazed and shoked.

"Then we massed the children in the school yard and explained to them that the Government had decided that the School of Christ the King must close. There was a cry of disappointment. And then we asked the children to cross the road to the church.

The next day at 8 30 the teachers and the children came to the church for a sung Mass, which was the official closing of the school.

The Bishop of Johannesburg, the Rt. Rev. Ambrose Reeves, by whose authority this school became a private school after the Bantu Education Act was passed, said: "This was one of the best organised schools I know in the Transvaal I spent much time there because we regarded this private school, opened on April 1 last year, as an experiment and wanted to see how it would develop.

"It was far better as a private school than it had ever been before. The spirit was excellent. It was well organised and magnificently kept. The standard generally and discipline were extremely high and the whole venture was a high tribute both to the teachers and to the parents, who paid 10s. a month for the first child and 5s. for any other children in the family."

The letter ordering the closing of the school came to Father Sidebotham on Monday from the Secretary of Native Affairs, Dr. W. W Eiselen.

It said that the Minister of Native Affairs, Dr. Verwoerd, had refused to register the school.

The school should, therefore, be closed forthwith "and the temporary condonation of your action in opening and conducting the school, as conveyed to you in my letter dated May 25, 1955, be regarded as terminated."

SABRA AND THE "INDIAN PROBLEM"

COMING back to Dr. Meyer's paper, I feel that another statement which he makes should not go unchallenged, because therein lies the other main factor, aside from fear of economic competition, which contributes to the all too general dislike of most South African Europeans for Indians. I refer to the statement in paragraph seven:

"Because of his religious, cultural and racial differences the Indian is regarded as unassimilable in any established South African community. By his actions he is regarded as having clearly indicated that he regards himself as a subject of India or Pakistan." 8

To deal with the last statement first, any thinking person with more than a passing acquintance with Indians knows that they regard themselves, on the contrary, as loyal citizens of South Africa. Indians have been residents of this country for 95 years, and over 95 per cent of all Indians now living here have been born in South Africa. As Mr. A. D. Lazarus, Principal of Sastri College, put it, speaking before the Conference of the Institute of Race Relations:"

"I am a South African. I was born here, and I have lived all my life here. I know no other home and own no other allegiance."

The subject of the Indian's tie to the country of his origin has been admirably dealt with by Mr. Jordan Ngubane in a recent issue of 'Indian Opinion'; I need not repeat his arguments, except to hazard the guess that if English-speaking South Africans, as a minority in this country, had been disenfranchised and progressively oppressed as the Indians have been in the course of the last ninety-five years, they would have appealed to England for aid, just as the Indians have to India! And this appeal would not make them any the less South Africans.

Dr. Meyer's reference to "religious differences" need not be taken too seriously, I feel. All countries of our modern "civilized" world allow freedom of religion to their citizens, and do not penalize their people for the exercise of such a purely personal right. In as "western" a country as the United States of America, for example, one finds Theosophical Societies, Yoga groups, Hindu Temples and Mohammedan Mosques existing peacefully alongside of Christian churches and Jewish Synagogues, and no one asks a man's religious persuasion—for an American of English descent may be an aspiring "Yogi," and many an Indian or Chinese by race is Christian!—Germany under the Hitler regime is the only recent example, in civilized nations, of religious intolerance. I am sure that South Africa does not wish to follow in that path!

By S. H. NORRIS

(Continued from last week)

The cultural differences between Indian and European, which includes heritage, language and dress, are certainly apparent. But this in itself should not constitute a barrier to citizenship in a modern democracy. We find wide cultural divergence among the Indian and the Spanish elements in Mexico, for example, and among the Norwegians and the Lapps in Norway, but in spite of ethnic and cultural differences in each case they form a united nation. Switzerland, with its almost equally divided French- and German speaking population, and the United States, with its literally hundreds of different ethnic and national origins, are of course the classic examples of cultural co-existence and national harmony. — Referring to the word "assimilation," used by Dr. Meyer, I might mention here that in a multi-cultural society, the idea of total assimilation is considered unfortunate by many sociologists, since each group has unique and valuable contributions to make to the ideally harmonious whole—the nation. So it could be, here in South Africa. The lack of total cultural assimilation mentioned in Dr. Meyer's paper should not disturb South Africans, for, implying as it does uniformity of culture, it need not and indeed should not be the aim, but rather co-operation and friendship, based on a fundamental equality in citizen rights and privileges.

It is interesting to note that, according to another SABRA speaker, 9. Indians are in any case proceeding rapidly in the direction of Westernisation—a fact which anyone who has any contact with the Indian population cannot help but observe. I quote Mr. Gerdener:

"A section of the Indian population has achieved a big advance towards Western standards Many have almost forsaken their Eastern way of life and have become European in everything but colour." 10.

So we are led to the real crux of the European objection to the Indian as a citizen—his race and colour. Europeans must, however, be realistic, in spite of their prejudices in this matter. South Africa is, as a matter of uncontroversial fact, a mult-racial nation, made up of many different peoples, all of whom must be taken seriously into account in the present and the future in quite a different way from that of the past. In regard to the Indians in South Africa, realists cannot but acknowledge that the long-cherished Nationalist idea of repatriation is indeed a "dead horse," as Mr. T. Blakeley, Durban City Council representative, told the SABRA Conference, which "cannot be revived by flogging."11. Indians in South Africa will continue to form, as they for ninety-five years have formed, a permanent and valuable segment of the racially and culturally varied South African nation.

Since this is the case, would it not be more intelligent—to say nothing of Christian! for the government to expend its efforts and research toward discovering ways of peaceful co existence, the sort of economic integration which will serve the interests of the community as a whole, and an active friendly co-operation between Indians and the other communities of our nation, rather than to waste its energies in harsh and oppressive attempts to enforce a piece of legislation such as the Group Areas Act, which is completely anti democratic in its concept, often inhuman in its application, and, in my opinion, yet another long step in the direction that Hitler's Nazis took.

Does the South African Nationalist Government really want to follow in their steps?

8 'Ibid', January 13, 1956.

9 Mr. Theo Gerdener, quoted earlier.

10 In 'Natal Daily News', of January 12, 1956.

11. Quoted from the 'Sunday Tribune', January 15, 1956.

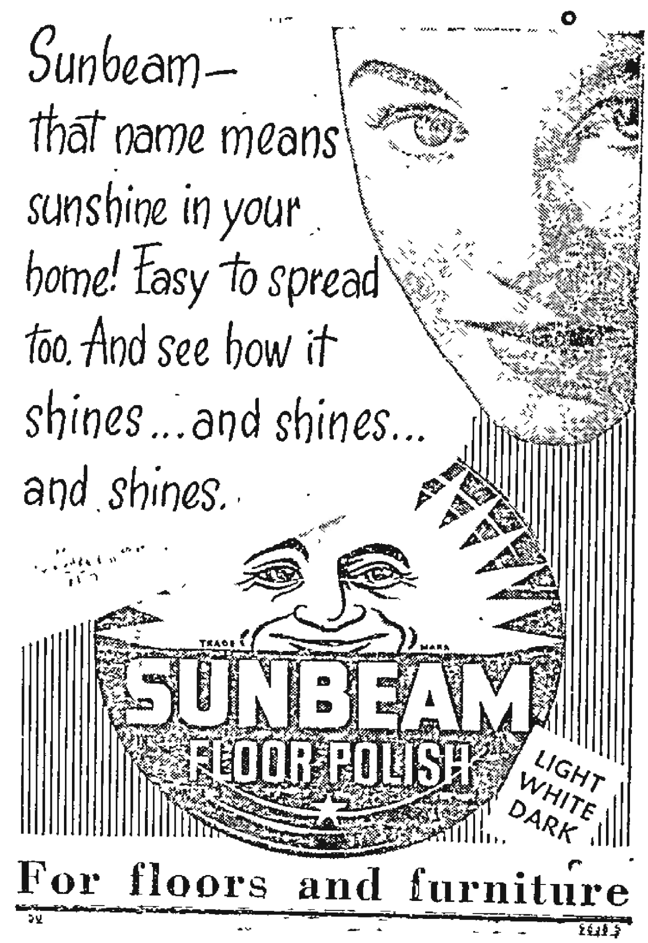

African Viewpoint

Mr. Gell And The Liberals—IV

By
JORDAN K. NGUBANE

ON the other hand I agree entirely with Mr. Gell when he attacks the attitude of the Liberal Party towards the member who advocated the deportation of fellow citizens from New Brighton. He should have been expelled from the Party without any waste of time. The Party allowed itself to be misunderstood here just to shield an individual who, in any case, should have no place whatsoever in any democratic organisation.

But I don't share Mr. Gell's view that the Liberal Party has not made efforts to ascertain who the leaders of the African people are. It is quite possible that this is the position in the Cape, as he says. But if there are "tory liberals" in Natal, and he suggests there are, they are of quite a different kind from their like in the Cape. They do not only go out of their way to find out who is who in their areas—they overwork themselves to keep in the closest touch possible with the leaders of the African people, both collectively and individually in private and publicly. If the overall impression one gets of the Party in the Union as a whole is that it is dominated by the White people, quite a different atmosphere prevails in Natal—where I live and work. Here the Party belongs to us all. If Mr. Gell is critical of what goes on in the Cape, I am sure he would wish the Party well in Natal.

Which brings me to my real point about the "tory liberals." Right through his comments he speaks of them as constituting the leadership or as wielding considerable influence in the leadership of the Party. He creates the impression, furthermore, that they are of one mind. If in the Cape they want to exploit ANC difficulties for their own ends, in Natal they do the exact opposite. But people of one mind do not contradict themselves. This makes the epithet "tory liberals" meaningless. Calling names is part of the technique of smearing. It has no place in an objective study of the complex problems which face us; it certainly sheds no light and only confuses where the need is for clarification.

Mr. Gell's remarks on the Freedom Charter surprise me. He seems to have taken the position that the paper declarations of a political movement are the only factor to take into consideration when trying to ascertain its attitudes and aims—both real and declared. If this were the only yardstick to use, his case would be impressive. But there are other factors to bear in mind: the motivating urges of the people who give direction to a movement; the interests represented; the preferences of the movement. For my part I do not ignore these factors when evaluating a political organisation. I think any political observer who ignores them runs the risk of misleading his readers—not consciously, but as a result either of inadequate equipment or seeing events from too narrow a perspective.

The African National Congress is not, in the first place, a political party in the sense that its members are united in both sentiment and purpose. Congress is a national liberation movement. Its goal is to free the African, whom it represents, from race oppression. All the Africans who support the movement are agreed that the attainment of the goal of national liberation is priority Number One. What will be done when freedom has been won is an issue on which Congressmen are as divided as any community can ever be. There are some who would become African fascists or Nazis; others who would be socialists, liberals, social democrats, communists, etc. They have all agreed, however, that while fighting for their main priority they will not allow their private belief to intrude into the bigger fight against race oppression. At least for very many years they agreed on this.

But as the movement gained momentum and as it made its impression on the rest of the country and the world, the inevitable struggle for power started among the groups and interests in the ANC. There were the African nationalists, whose orientation was, in actual fact, in the liberal-democratic direction. Most of them organised themselves into the Congress Youth League; stood for ideals based on equal partnership, rejected Communism and advocated "irresistible pressures" to bring White domination toppling to the ground.

In the meantime the Communists had remained inside the movement keeping a watchful eye. When the ANC fell for the leadership of the League, which made Mr. Luthuli president of Natal and President-General of the ANC and raised Professor Matthews to the presidency of the Cape, the Communists joined actively in the stampede for power.

They had very many advantages over the Youth League. They had the experience; they had the funds; they had a very effective Press and were trained in the technique of infiltration and disruption. In the long duel with the League they succeeded in crushing it. When the Communist Party was dissolved the people who had belonged to it continued to see virtue from the direction of Moscow and vice from every other side.

They steadily strengthened their hold on the ANC. Even a man like Sisulu, who had never been a Communist and who, to the best of my knowledge, had never revealed Communist sympathies could accept an invitation to Bucharest, Moscow and Peking and actually go there without ever telling his President-General of this beforehand. I still do not think Sisulu is a Communist. For him, in these circumstance to go behind Mr. Luthuli's back to meet the Kremlin men and Mao Tse Tung makes me ask why he did that. To this day nobody knows who paid Sisulu's expenses in the whole journey. I do not think Congress could ever have been in the position to do that because in Bloemfontein Dr. Molema, then Treasurer-General, complained bitterly that the movement was in dire financial straits. What Sisulu said to the Kremlin leaders or to Mao Tse Tung and Chou En Lai or they to him I do not profess to know. I mention this trip to show that Congress was going in the direction I did not approve of.

Matters did not end there. When the Bandung conference came, the ANC sent an observer. The choice of Moses Kotane, was most unfortunate because in spite of his magnificent contribution to the struggle of the African people he had a political past which was not the best equipment for a representative of the ANC at Bandung at that time.

In the meantime the ANC was beginning to say violent things against America, Britain and the Western democracies generally condemning them roundly as capitalist imperialists. To me that was part of an established tendency. I must not be understood to say the West has the monopoly of virtue. My point is: These attacks, linked with the visits to Moscow and Peking; the unexplained funds to finance costly trips overseas; the fact that in most of these things Mr. Luthuli was kept in the dark; the draft constitution brought to the Durban conference; the expulsion of critics of the head office; all confirmed in me the impression that Congress was not going in the way I was going. When Congressmen who did not see virtue only from the Moscow side were gradually shunted out of the limelight in the movement, I asked myself seriously why Congress was so partial to the so-called people's democracies. To me the partiality was extremely unhealthy.

When the Freedom Charter was adopted in the form made public, I did not, in my assessment of it, confine myself merely to the words it contained. To me the charter was, in fact, the culmination of a specific process which had been going on inside the African National Congress for years. Its adoption meant that this process had gone so far inside the movement that the public could then be softened by producing a document which good men like Mr. Gell would readily accept as innocently and mildly socialistic. The motivating influences behind the Charter knew that good men in South Africa were like good men everywhere: they had short memories. Good men would not see in the Charter one more climacteric in a movement of specific ideas. And so the process would go on unchecked.

My point in all this is that as the African asserts his political

strength the temptation becomes irresistible among many to get him on their side. This is a natural development. If the Liberals want African converts, I have always said that they should say this publicly and go all out to win African members, even to the point of proselytising them. In like manner the African National Congress, if it thinks African Nationalism is a good thing, should go out of its way to preach its doctrines openly with apologies to nobody. But neither Congress nor the Liberal Party should be used as fronts for ideologies to which they are not committed. That confuses the real issues at stake and leads to a bad waste of our energies. It delays the hour of our emancipation.

On the other hand I agree with Mr. Gell that the Liberal Party has little reason to be satisfied that it has done its best to convince the African that it is serous about creating a common society. Quite a lot has been done to establish jumping-boards for the erection of bridges of accord between White and non-White members of the Party. I think, also, that people are beginning to see better light on the franchise question. But the African has been crushed so ruthlessly that the most convincing argument to him in the circumstances is the establishment of the tradition of martyrdom within the Party.

The moment we stand for a common society we make ourselves a revolutionary party. History divides revolutions into two major classes: the violent and the bloodless. In either case the revolutionary wants to change the order of society. To do that he should know that he will be opposed by those with a vested interest in the status quo. But his faith in his ideal must be so great that he should never be bothered about winning the goodwill of the people who will tolerate human suffering so long as they are not the victims. The Liberal who will make an impression on the African masses will be the man or woman—Black or White—who will be ready to go to gaol and, in given circumstance, die there for ideal of a common society.

To me, then, the most important duty of the Liberal Party is to awaken South Africa to a maturer sense of nationhood; to create an atmosphere within its ranks and in the country generally where Black and White shall, as Professor Thompson puts it in his admirable phrase, "learn the habit of collaboration" and dedicate themselves to the ideal of a South Africa whose various peoples shall be bound together by the security they would derive from the common society.

Those of us who write in the Press can best help the Party in its task by avoiding hasty and often injurious generalisations against it or its opponents or those who merely misunderstand it. We are called upon, perhaps more than the average citizen who does not have the time to make detailed studies of these things, to make calm and judicious evaluations of situations in which those who oppose totalitarianism find themselves from time to time. In doing that we must avoid the temper of the violent partisan or the doctrinaire. We must have open minds, ready to see virtue and vice in the Liberal Party and the ANC and equally ready to apportion blame or praise where either is due.

(Concluded.)

Things In General

Indian Traders Meet

At the annual general meeting of the Durban and District Indian Retailers Association held at the Surat Hindu Association Hall last Sunday the following officials were elected: President: Mr. E. H. Ismail, Vice-presidents: Messrs. Keshav Bhana, M. V. G. Naidoo and A. I. Vaid; Joint Hon. Secretaries: Messrs. V. Gosai and L. B Patel; Treasurer: Mr. Govan Mani; Auditor: Mr. Dhana Vallabh; Committee: Messrs. C. M. Badat, Dhana Vallabh, Syed Mahomed, R. Narotam, Javer Hira, Manilal Ratanjee and S. C. Seth. Resolutions protesting against the chaotic conditions at the Bus Rank site and suggesting it to be removed to the present Testing Ground, the de control of rents on business premises, and the selling of single consumer articles to the public by certain wholesalers at wholesale prices were carried unanimously.

Racialist Excesses Of National Party

Thus the 'Indian Express':—

Mr. Strijdom persists in his efforts to remodel the constitution of Africa to suit his purpose. After increasing the strength of the High Court and the Senate to ensure their support to his policies, he is preparing to remove the coloured voters from the common roll.

The movement (United Party Opposition) with echoes of satyagraha suggests that some white people are alarmed by the racialist excesses of the National Party. If the European settlers in South West Africa are for incorporation of the territory in the Union such a policy of the Government is no longer approved uncritically.

Though on the eve of the new session Mr. Strijdom's position in Parliament is secure and strong, the same cannot be said of his position in the country.

Dreams Ended On The Waterfront

Melbourne—A German migrant wept on the pier at Melbourne as he threw a photograph of his former girl friend into the harbour.

Since he migrated to Australia a year ago he had worked overtime at night and during his holidays to prepare a home for his future wife. Then she set sail from Germany to join him.

In a letter from Port Said she said she was "counting the days" until they met again. In another from Colombo she told him she had made friends with a German she met on board. In Melbourne she jilted him.—Sapa Reuter.

"Poujade" Party To Fight Greek Election

A "Poujadist" party is to run in the Greek general election due on February 19.

Mr. Socrates Papadopoulos, of Athens, filed a declaration with the Supreme Court announcing the formation of a party entitled "Poujadist Party of Greece."

Its emblem is a photograph of Pierre Poujade, the leader of the French movement for tax reform which secured 52 seats in the French Assembly in the recent election.

"The fundamental aim of my party will be to carry out the ideas which Pierre Poujade stands for," Mr. Papadopoulos said.

Greek political quarters doubt, however, whether Mr. Papadopoulos will be able to enlist many voters for the Poujade principles by the time elections are held.—Sapa-Reuter.

Premier Chooses Eye-Appeal

Athens.—The tall, dark and handsome Premier of Greece, 47-year-old Mr. Constantine Karamanlis, has chosen an insignia with eye-appeal to boost his chances in the coming elections—his own picture.

Greek women will be voting for the first time in a national election at the coming poll.

The Premier's photograph will appear on all the election literature of his newly formed National Radical Union.—Sapa-Reuter.

Johnnie Ray's Biggest Success

"Johnnie Ray assures me that without any doubt he was given in Durban the biggest reception by the public he has ever experienced in his life anywhere in the world," writes Mr. P. Lazarus, S.A. Phillips's Record Specialist in Durban. Record dealers agreed that no visiting artist has ever given rise to such high record sales before.

The crowd that turned up to welcome Johnnie Ray was estimated to be close to 100,000. Other estimates were 25,000 and 40,000, but the accurate figure is probably between these two, according to Mr. Lazarus.

By now Johnnie Ray is back in England, and, as he has said to various people, he hopes to make a return visit soon.

"Double-Safety" Razors

Vienna.—A Czechoslovak firm is producing a "double-safety" razor—safe when shaving, and safe when picking up dropped blades from the floor.

A magnet in the razor eliminates the necessity to handle blades.—Sapa-Reuter.

Newspaper Boy To Boxing Idol

Only a week in Durban, and I met a bundle of modesty in Louis Joshua, non European bantam-weight champion of South Africa. He has battled his way through the amateur ranks, and today he has promoters who have suddenly realized that they have struck an oil well in the bundle of fistic fury.

From newsboy to boxing idol is a long way; but Louis has done it. He has risen from the slums of Magazine Barracks, sold newspapers in the street, delivered milk when people were still snoring in bed, paid his way through Congress High School and was forced to take up boxing ("a sport which never interested me at first," he says) through lack of funds.

Well, Louis has made good. Nothing has affected his modesty. I admired him when he said, "Titles can still change hands."

Strong Man's Feat

Tolosa (Spain)—A champion weightlifter named Soarte lifted a stone weighing 275 lbs, 81 times in a contest in Tolosa.

Soarte, who weighs 222 lbs. himself, was allowed two breathing spells.—Sapa-Reuter.

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, January 30.

REPUBLIC DAY CELEBRATIONS

INDIA celebrated its sixth anniversary of the Republic on 26th January with the usual flag salutations, march-pasts, ceremonial parades, processions and cultural pageants depicting rich cultural heritage of this great nation and unity and oneness of its millions of people through diversities of languages, customs, religions and modes of living, illuminations and other crowded programmes.

This time celebrations were marred by recent linguistic disturbances at Bombay, Cuttack, and other places and the glamour and gaiety were robbed off by tension created by regional bickerings.

The President Dr. Rajendraprasad called upon the nation to dedicate itself to the great cause of establishing a welfare State in India and contribute to help maintain peace in the world.

In a Republic Day broadcast he referred to the growth and development of the country and said the targets set under the first Five Year Plan were fulfilled and in certain cases over-fulfilled. He said the draft of the Second Five Year Plan was ready and was given final touches and in it above other things higher allocations were made for health and education making improvement and expansion in the available services possible. The development in various spheres which the plan was expected to achieve was impressive.

Goa

The President referred to Goa and said, "I share with all my countrymen the feeling of sorrow that all our appeals and suggestions for a peaceful solution of the problem of Goa have hitherto made no effect on the Portuguese Government and the authorities there have resorted to force to suppress the natural aspiration of the people to enjoy the bracing air of freedom." He expressed the hope that even now Portugal would see the light of reason and agree to cede Goa to India to whom geographically, historically and culturally it belongs.

Call For Unity

The Prime Minister Mr. Nehru also made an earnest appeal to the people of India to understand and feel the full importance of the unity and oneness of India.

Addressing Lok Sahayak Sena (National Volunteer Force) he referred to the recent disturbances at Bombay and Cuttack and a few other places and said that heat and violence exhibited there showed we have not yet fully understood that we live in one country.

He said, "the redistribution of India is being done for administrative convenience. If anyone did not agree with any particular decision; then this disagreement should be expressed in a peaceful way. There is no finality about such decisions and they can be changed later on. But what happened in Bombay and Cuttak and elsewhere shows an approach of utter stupidity. Such approach is absolutely wrong and harms unity of India."

Bengal-Bihar Merger

The linguistic disturbances and the mob violence that broke out in Bombay, Cuttack and elsewhere in India have shaken the entire nation and given a new shock to the people who are gripped in the disease that threatens to eat away the very vitals of our national unity. The monster of provincialism and parochial tendencies raised its ugly head in Bombay and other places and took a very heavy toll.

But the patriotism of the Indian people has asserted itself and a new mood is created; a mood which has started to look at linguism as a real nuisance frought with many dangers to their democracy and national unity. In this state of mood the country has hailed with one voice the historic decision of West Bengal and Bihar to merge. This movement is declared as the greatest step since independence.

The Chief Ministers of both States have declared that the details of the amalgamation of the two States shall be worked out carefully and the union will be voluntary, with the approval of the people of the States concerned.

This decision once more has reasserted the patriotism and unity of the Indian people and presents a magic formula for the rest of the country to emulate. The linguistic churning has at last produced the necture in the form of bilingual and multilingual State—the only alternative to solve the border disputes and to remove the regional bitterness. It is hoped Orissa and Assam may join this proposed Purva Pradesh.

The same way the creation of Paschim Pradesh comprising of Bombay, Maharashtra, Gujarat, Saurashtra, Cutch and Rajasthan is under active consideration of the Congress High Command and States' leaders and it is welcomed by Shri S. K. Patil and B.P.C.C.

Five Zonal States

In the same strain, the redivision of India into five Zonal States namely Uttar Pradesh, Purva Pradesh, Paschim Pradesh, Dakshina Pradesh and Madhya Pradesh is suggested and a very serious move is afoot for creation of Dakshina Pradesh by merging Tamilnad, Kerala and Karnatak. Andhra may agree to join such a State.

With this formula it may be easy to solve the knotty problem of Punjab as Kairon ministry is installed there and Master Tarasingh, the Akali leader, seams to be in a conciliatory mood.

The Maharastrian deadlock still continues and at present seems unsurmountable. But according to the reports published the merger move for the creation of Paschim Pradesh with or without Maharashtra will go on and Gujarat and Rajasthan have already expressed their approval.

Maharashtra Pradesh Congress

Maharashtra Pradesh Congress Committee has requested the Congress Working Committee to reconsider its directive of January 23 to Ministers, Members of Parliament, Members of Legislatures to withdraw their resignations, if given on the issue of reorganisation of States.

Maharashtra Pradesh Congress Committee in a resolution has further requested the Congress Working Committee to permit Congress Parliamentary Board to accept these resignations. It should be remembered that the Maharashtra Pradesh Congress Committee executive gave a call to all Maharashtrian Ministers, M.L.A's, and M.P.'s to resign and in response to this, some of the Ministers of Bombay Government submitted their resignations to the Chief Minister.

Deshmukh's Resignation

Finance Minister Mr. C. D. Deshmukh also is reported to have tendered his resignaion on the issue of the future of Bombay City; but his resignation is not accepted.

Dhebar's Visit To Bombay

Congress President Shri U. N. Dhebar is expected to visit Bombay next week and initiate talks for the formation of Paschim Pradesh. It is learnt the Chief Minister of Saurashtra, Shri Rasiklal Parikh, the Chief Minister of Bombay, Shri Morarji Desai and Shri S. K. Patil, Bombay Congress Chief, had exploratory talks on the subject. However the Congress President will have to convince Maharastrian leaders and win them over to the idea of Paschim Pradesh.

A conference between the Maharastra Congress President Shri Deogirikar, Shri Morarji Desai, Shri Monanlal Sukhadia, Chief Minister of Rajasthan and Shri Rasiklal Parikh, Chief Minister of Saurashtra is considered likely.

Deo's Fast

Shri Shankerao Deo, President of the Samyukta Maharastra Parishad, has declared his decision to undertake a fast for eleven days from January 30, the death anniversary of Mahatma Gandhi, as a humble atonement for the violent incidents in Bombay and elsewhere in Maharashtra.

In a statement Shri Deo said he was greatly distressed by the violent demonstrations and outrageous acts of hooliganism which took place in Bombay and elsewhere in Maharashtra.

Indo-Pak Talks

Pakistan's High Commissioner, Raja Ghazanfar Ali Khan, has pleaded for a conference shortly between the Prime Ministers of India and Pakistan over the Kashmir issue. Pakistan's High Commissioner earlier had talks with the Education Minister Maulana Azad, the Secretary-General of External Affairs Ministry Mr. N. R. Pillai and the Commonwealth Relations Secretary Mr. M. J. Desai. Mr. Nehru's reaction is however not known. But it is likely that the Prime Minister might have favoured the idea of Indo-Pak talks on Kashmir, since it has always remained a thorn in the relations between the two countries.

News In Brief

State To Publish Magazine

THE State information Office was on the point of publishing a picture magazine, somewhat like 'Life' or 'Illustrated London News,' showing in pictures what went on from day to day in South Africa, Mr H Biermann, Chief State Information Officer announced in Pretoria.

The magazine would not compete with any journal in the field. It would be the first publication of State Information to be sold and would make its appearance in a month or two. — 'Cape Times.'

Mrs. Pandit Leaves For India

Mrs. Vijayalakshmi Pandit, High Commissioner for India in the United Kingdom left London by air for New Delhi on February 2. She was seen off by Mr. Y. D. Gundevia, Deputy High Commissioner, Mr. T. Swaminathan, Minister (Economic), and other officials of the High Commission. A number of friends also came to the airport to wish her "bon voyage."

Mr. Pandit has gone to India for routine consultations with the Government. She is expected to return to London after about a month.

World Looks To India For Guidance

Miss Jennie Lee, prominent British Labour M.P., said in Pilani that the way India had contributed to the solution of international problems by her policy of non-alignment and independent attitude had raised her prestige immensely and "the whole world—East and West—looks up to India for guidance."

Menon Joins Cabinet

Mr. V. K Krishna Menon, the head of the Indian delegation to the United Nations, was appointed to the Indian Cabinet.

His portfolio was not announced, but it was believed he might take over External Affairs from the Prime Minister, Mr. Nehru. —Sapa-Reuter.)

Chou's Greetings

The communist Chinese Prime Minister, Mr. Chou en Lai, sent a message of greeting to the Prime Minister of Ceylon, Sir John Kotelawala, on independence day in Ceylon.—Sapa-United Press.

Colonial Issue Acid Test

India's Ambassador to the United States, Mr. G. L. Mehta, has said that the colonial issue in Asia and Africa is an acid test for all those who stand for freedom and democracy.

Speaking in Florida, Mr. Mehta said that countries in Asia were anxious to maintain their independence and build up their economics without dominion or interference from any quarter.

Mr. Mehta said that mutual understanding was necessary for maintaining friendship between Asia and the West. He added that equal sharing of common objectives and ideals would go a long way in promoting such understanding and strengthening bonds between nations.

Mr. Stevenson On Goa

In Chicago, Mr. Adlai Stevenson, the Democratic candidate for the Presidential nomination said, according to Reuter, that Mr Dulles's reference to Goa as a Portuguese province was "unfortunate."

The United States' relations with other nations had never before been more "perilous", he added.

In a television programme, Mr. Stevenson said the United States should place more emphasis on economic aid to under-developed countries and less on military aid and military pacts.

"Bharat Darshan" Documentary

The Film Division of the Union Ministry of Information and Broadcasting has produced a full-length documentary film entitled "Bharat Darshan" on the visit of the Soviet leaders to India. The film had its all India premeire at Delhi last month.

Women Are Healthier

Dr. J. N. Morris, Director of the Social Medicine Research Unit of the Medical Research Council, talking in the BBC's Third Programme, said:

"A hundred years or so ago, when reliable vital statistics began to be published, the death rate among men at fifty-five to sixty-four years of age was about ten per cent. higher than that of women. After the first World War the excess deaths among these men compared with the women was about thirty-three per cent. Now the excess is about ninety per cent. That is to say, we are approaching a situation in which for every woman who dies at this age two men will die."

Scientists Participate In Hurricane Research

Miami, Florida.—Scores of scientists from several nations will participate in a three-year research programme to forestall hurricane disasters by perfecting hurricane forecasts. The programme which is expected to cost $8 million, will be launched here in May under the direction of Robert Simpson, research expert of the U.S Weather Bureau. Among the techniques to be used are flying electronic brains to prode the hurricane for data on how they generate such power, and navy rockets with photographic equipment to photograph entire hurricanes covering hundreds of miles.

Letter Written In 1941 Delivered to Eisenhower

Washington.—President Eisenhower has received a letter written in December 18, 1941, by President Roosevelt and recommending the appointment to the U.S. Military Academy of Colin P. Kelly Third, son of the first American hero killed while defending the Philippines. The letter was addressed by Roosevelt to "The President of the United States in 1956" and has been in the National Archives here for safe keeping. Young Kelly is interested in going to West Point Military Academy but will not be eligible for admission until next year when he is 16 years of age.

Men Vote On Women's Hair

Frankfurt.—Twenty per cent of all men asked in a public opinion survey in Frankfurt said they liked their womenfolk's hair to be long, 43 per cent liked it of medium length, 21 per cent liked it short.

A cautious group of seven per cent said the hair style must depend on a woman's age and general appearance. Nine per cent did not mind how it looked.

The statisticians found that young men generally preferred short hair. The older they grew the longer they liked it.—Sapa.

"Shock Teams" To Fight Sparrows

Hong Kong.—The Communist authorities in China have organised "youth shock teams" to fight sparrows, according to newspaper reports in Hong Kong

Young people have been called on to help destroy 50,000,000 sparrows in Kansu province alone, and thus save 290,000 tons of grain a year.

It is estimated that one sparrow can eat 13 lb. of grain annually. —Sapa Reuter.

Bigamy Plaint Against Girl Of 15

Sao Paulo (Brazil).—Senhor Severino Francisco Bezerra, aged 30, complained to the police that his 15-year-old wife, Julieta, had admitted that she was a bigamist.

He said that during an argument she told him she had married another man two years before their own wedding last summer.—Sapa Reuter.

Police Attitude Towards Native

The following appears in the 'Natal Witness' dated February 7:

Sir,—One afternoon recently a woman living at Willowfontein had occasion to 'phone the Sutherlands police after a Native had been stoned almost to death. She was told that someone would be sent "in about half-an-hour, and in any case it is only a Native."

I ask you, Sir, is this the kind of service we are to expect from public servants whose job it is to protect the interests of everyone, be he European or Native? If that is the attitude adopted by our police force, can we ever expect an improvement in Black-White relations? The answer is a definite NO!—JUSTICE

FOR SALE

Garage Property in proclaimed Indian Area in Brits

Stand 2½ morgen approximately with well-built garage-building, flat and dwelling house thereon. Can also be used as shop premises. Immediate occupation."

Apply:
CRAFFORD & DU TOIT
P.O. Box 176, BRITS.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House,
Second Floor,
17 Commissioner Street,
Ferreirastown,
Johannesburg. 'Phone 33-1654.

Cuticura SOAP

The medicinal and toilet properties in Cuticura Soap not only cleanse the skin thoroughly, but help it to retain its beauty and its natural moisture, so easily "dried out" in hot climates.

For Flawless COMPLEXIONS

Wit And Humour

Charlie had just been told that liars never go to Heaven

"Has Daddy ever told a lie?" he asked.

"Why, yes, I suppose he has," said his mother

"Did you ever tell a lie? Or Uncle John? Or Aunt Margaret?"

"I think we all must have done, once or twice,"

"It must be awfully lonely in Heaven," decided Charlie, "with nobody around but God and George Washington."

—o—

Teacher: "Willie, please tell me what it is when I say 'I love, you love, he loves—'."

Willie: "That's one of them triangles where somebody gets shot"

—o—

Visitor (speaking of little boy): "He has his mother's eyes"

Mother: "And his father's mouth"

Little Boy (breaking in): "And his brother's trousers."

—o—

A small boy who was not making headway in arithmetic at his prep school was put in a squad of similarly backward boys for extra tuition One day his father asked the youngster how he was getting on.

"I am doing much better in arithmetic, Daddy," declared the small boy proudly "I'm the best of the worst boys now!"

—o—

"What the formula for water?" asked the science master.

H-I-J-K-L-M-N-O," spelled out one scholar.

What on earth are you talking about?"

"Well, sir, you said only yesterday that it was H to O."

—o—

The average modern child, says a doctor, has plenty of will power. Also a lot of WON'T power

—o—

Going suddenly into his orchard the farmer found a boy standing under an apple tree with a fine rosy apple in his hand

"You young scamp!" roared the farmer. "What are you doing with that apple?"

"Please, sir, answered the boy, "I was just going to put it back on the tree!"

—o—

Young Tommy Jones, asked to define the difference between a flea and an elephant, replied: "An elephant can have fleas, but a flea can't have elephants!"

—o—

Small Girl (as customs official is searching her mother's suitcase): "Oh, he's getting warm, isn't he, Mother?"

—o—

"Has my boy a natural bent in any one direction?" said the proud parent.

"He has," replied the teacher. "He gives every indication of being a captain of industry some day. He gets the other boys to do his work for him"

—o—

The seaside landlady was very annoyed with the visitor whose children had pencilled the walls of of the best room with faces and crude designs.

"It has ruined my wall paper," said she

"But," said the visitor, "you told 'em it was the drawing-room."

—o—

Teacher (to Jimmy, who had been away and had missed history): "How long have you been away?"

Jimmy: "Since the Boer War, sir."

—o—

"Jimmie," said the teacher, "why don't you wash your face? I can see what you had for breakfast this morning."

Little boy: "What was it?"

Teacher: Eggs."

Little Boy: "Wrong, teacher. That was yesterday."

—o—

An American returning from China reports this incident, which occurred in a Canton schoolroom

"Can you describe an American?" the teacher asked.

"Yes,"Yes," one little boy replied, "an American is a man who has two legs and four wheels."

Caneland Causerie

By "PARDESI"

This will be a weekly feature treated in a light vein

★ ★ ★

I MUST confess that Durban's unsympathetic sun has got me hot and bothered. I seem to have stepped into a maelstrom of heat waves—a very strange bonhomie for a stranger who hails from mist-bound Northern Natal!

I had brought with me every little thing I had owned—mostly Gandhian essentials. My little '36 jalopy and a broken-down motor cycle added a bit of sophistication to an otherwise modest, matter-of-fact existence.

My change of residence, too, seems to have resuscitated that old malady in my Mechanical Marvel on For Wheels. Whether it is the scorching heat or those tortuous, dirt-tracks which run through the canelands for most parts to Phoenix (my new hamlet), I do not know. Back home in Northern Natal, my Tin Lizzy used to do a comfortable 25 m.p.h., and once it registered a record-breaking speed of 30 m.p.h.! Now—even 15 is done with a irritating chugging and squealing.

But still, I like a lot of things here. I like Durban's friendliness and comraderie, and the peace and tranquility which Phoenix offers.

Henceforth this column will call upon you to suffer paragraphs gleaned from the current life of Durban and all those little hamlets dotting the canelands north and south of the Big City. Phoenix, of course, will have a big share! You must also suffer my rheumy flashbacks of Northern Natal, even though the latter does not fall in the canelands!

Distin' Winter Pricelist of all Winter and Spring varieties of Bulbs, Flower and Vegetables Seeds. Free copy posted upon request to **Distin's Seeds Ltd., P.O. Box 2060, Johannesburg.**

Famous Gujarati and English Books Well Worth Reading and Knowing.

Just Arrived.

Koak Sastra in Gujarati—Very practical	32/6
Gharna Rani—Very practical household matters	32/6
Phari Mahal (Novel)	12/6
Bhavisha Vani (Fortune Teller)	9/6
Dadi Ma No Dava (All About Medicine)	32/5
Lagan Na Anand (Lover Love Matters)	12/6
Gita In Gujarati	5/6
Akbar Birbal in English and Gujarati	18/6 each.
Curries Of India (Spice and appetising book)	6/9
Scheherezade (Tale of Arabian nights)	18/-
Ramayana and Mahabharat (in English)	8/6
Holy Koran (in English)	5/6
Task Before Pakistan	3/6
Sexual Adjustment in Marriage	27/6
Unwanted Child	18/6
Marriage and Freedom	18/6
Sexual Behaviour	26/6
Ideal Marriage	32/6
Child Birth Without Fear	15/6
Any Wife and Any Husband	14/6
Bhowani Junction (Novel)	12/6
Little Known Facts About Well known People, Dale Carnegie	10/6

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical, are sold by us

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707. P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from :

"INDIAN OPINION,"
P. Bag. Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland		6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
155|7 Warwick Avenue
DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	£1 10s. 6d.	Annually
" " "	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	£1 15s.	Annually
	17s. 6d.	alf- earl

FOR...
RUBBER STAMPS
AND
PRINTING
CONTACT...
STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006. TELEGRAPHIC ADDRESS
P.O. BOX 2782. "QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22
By Krishnadas
Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with......The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:
'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

DELHI DIARY
By Gandhiji
This is a collection of Gandhiji's prayer discourses

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૬
તા. ૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૬.
છુટક નકલ પે. ૬
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

આજની સળગતી દુનીયાને એક વિરાટ સમસ્યા પડકારી રહેલી છે. સર્જન કે સર્વનાશ? પ્રગતિ કે પ્રલય? આજે હાઇડ્રોજન બોમ્બરૂપે નવો ભસ્માસુર પ્રગટયો છે. એ જગતની માનવ સંસ્કૃતિનો સર્વનાશ સર્જાવશે.

—ડૉ. રાધાકૃષ્ણન.

—o—

જેવી રીતે મૂળા ખાનારને મૂળાનો ઓડકાર આવે છે, તેવી જ રીતે ધાર્મિક પુરુષો કેવળ ધર્મ વિષે જ ચર્ચા કરે છે અને વિષયી લોકો વિષય ની જ વાતો કર્યા કરે છે.

—રામકૃષ્ણ પરમહંસ.

—o—

માનવ સેવા દ્વારા ઇશ્વર દર્શન કરવાનો પ્રયત્ન કરો, કારણ ઇશ્વર આકાશમાં નથી તેમ પાતાળમાં નથી. જીવમાત્રમાં તે વસે છે.

—મહાત્મા ગાંધીજી.

—o—

પૈસો તો આજે છે ને કાલે જતો રહેશે. સટ્ટાના બજારમાં ઘણા માણસો પૈસા ગુમાવે છે, પણ સેવાના બજાર માં કોઇ દિવસ ગુમાવવાનું નથી હોતું.

—સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ.

—o—

બે ઘડા

પરમાત્માએ જ્યારે મનુષ્યને દુનિયા માં મોકલ્યો ત્યારે તેણે એને બે ઘડા પણ આપ્યા. એકમાં સત્ય ભર્યું હતું અને બીજામાં સુખ.

બંને ઘડા આપતાં સમયે પરમાત્મા એ કહ્યું, દુનીયા ઉપર જાય છે, ત્યાં સત્યની પ્રાણાન્તે પણ ખુબ રક્ષા કરજે અને સુખને સદૈવ વાપરતો રહે જે. આ, જમણા હાથના ઘડામાં સત્ય છે. અને ડાબા હાથના ઘડામાં સુખ છે. જો જે એ ભુલતો નહિ.

ચાલ્યો પાડેલ માણસને પોતાના રસ્તામાં ઉંઘ આવી ગઇ. શયતાન તો આ તકની રાહ જોઇ ને જ બેઠો હતો. એણે જમણા હાથનો ઘડો ડાબા હાથમાં બદલી નાંખ્યો. પરિ-ણામે દુનીયામાં આવી, મનુષ્ય સુખની જીવસટોસટ રક્ષા કરવા લાગ્યો અને સત્યને બેપરવાથી ફેંકી દેવા લાગ્યો.

—ખલીલ જીબ્રાન.

મોજમજા કરતાં વ્રતની વધુ જરૂર છે

(શ્રી. કેદારનાથજી)

જીવનમાં વ્યકિતગત અને સામુદાયિક આનંદની જરૂર છે. આનંદમાં મનુષ્યનું મન પ્રસન્ન રહે છે. તેથી પ્રેમ અને વિશ્વાસ નિર્માણ થાય છે. માનવીજીવનમાં જેટલી મોજ-મજાની જરૂર છે તેથી અધિક જરૂર વ્રતની છે. જ્યાં સંયમ છે ત્યાં વ્રત છે. માનવીના વિકાસની દૃષ્ટિએ વ્રત નહિ હોય અને કેવળ આમોદ–પ્રમોદ હશે તો તે નહિ ચાલે.

જેમ વેપારી ગત વર્ષમાં શું મેળવ્યું કે ગુમાવ્યું તેનું સરવૈયું કાઢે છે, અને આવતી સાલમાં, ગુમાવેલું શી રીતે મેળવવું અથવા તો મેળવેલામાં કેવી રીતે વધારો કરવો તેની યોજના ઘડે છે, તેનો અંદાજ કાઢે છે, તેમ આપણે પણ માનવતાની દૃષ્ટિએ ગયા વર્ષમાં શું કમાયા કે શું ગુમાવ્યું તેનો હિસાબ કાઢવો જોઇએ. માનવતાની સિદ્ધિનો વેપાર લઇને આ-પણે બેઠા છીએ. એ વેપાર હવે કેમ ખેડવો તેનો નકશો સૌએ નકકી કરવાનો છે. આપણે મનુષ્ય છીએ માટે માનવતા પ્રાપ્ત કરવાની છે. તે મેળવવા માટે ભકિત, જ્ઞાન, કર્મ, યોગ વગેરે માર્ગો છે. હૃદયને નિર્મળ કરવા અને સદ્‌ગુણો વધારવાનાં આ સાધનો છે. જ્યાં માનવતા વધે છે ત્યાં આપસ-આપસમાં પ્રેમ, એકતા, વિશ્વાસ વધે છે. આ છે માનવતાની સિદ્ધિની નિશાનીઓ.

જેમ વેપારીનો હેતુ ધન કમાવાનો છે, બળવાનનો હેતુ બળ પ્રાપ્ત કરવાનો છે, વિદ્વાનનો હેતુ વિદ્યા મેળવવાનો છે, તેમ માનવતા પ્રાપ્ત કરવી એ આપણો સૌનો હેતુ છે.

સાચે જ જે ભકત છે તેને કશો ડોળ નથી કરવો પડતો, પણ જેને ભકતનો પાઠ ભજવવાનો હોય છે તેનો બધો આડંબર કરવો પડે છે. ધર્મ સંપ્રદાયોના મુળપુરૂષને બેસ-વાની ગાદી પણ નથી હોતી, પણ તેમના અનુયાયીઓ ગાદીનો આગ્રહ રાખે છે. જે શુરવીર છે અને હિંમત અને સાહસ જેની મુડી છે તેની તરવાર સામાન્ય હાથાની હોય છે. પણ જે તરવાર ફેરવતાં જાણતો નથી તેની તરવારને સોનાનો હાથો હોય છે. તલવારની કિંમત તેને વાપરનારની આવડત પરથી કરો, તેની મ્યાનની શોભા પરથી નહિ. સત્ય બોલવું તે મનુષ્ય ની સ્વાભાવિક સ્થિતિ છે, તેને માટે ગ્રંથોની આવશ્યકતા નથી.

દિવસો જાય છે તેમ જીંદગી ઘટતી જાય છે. દિવસો તો જશે જ. માટે જ ગયેલા દિવસોમાં શું મેળવ્યું તે તપાસો. ગઇ સાલમાં અસત્ય કેટલું ઉચ્ચાર્યું અને સત્યપાલન માટે કેટલા દ્રઢ રહ્યા તેનો હિસાબ કાઢો. જ્યારે માણસ પડે છે ત્યારે તેને ખબર તો હોય છે કે તે પડી રહ્યો છે પણ તે પોતાની જાતને સંભાળી શકતો નથી. તે અસહાય હોય છે. તે સમયે તેનામાં સત્ય પર દ્રઢ રહેવાની હિંમત અને બળ નથી હોતાં. તેની બુદ્ધિ સમજાવે છે, છતાં તે તેની વિરૂદ્ધ કાર્ય કરે છે. સત્યને વળગી રહેવાની હિંમતના અભાવે પણ માણસ અસત્ય રીતે વર્તે છે.

આપણે હરહેમેશ અંતર્મુખ બની પોતાનો હિસાબ તપાસવો જોઇએ. તે માટે જ પ્રાર્થના, સંધ્યા, નમાઝ, મંદિરમાં જવાની પ્રથા વગેરે ક્રિયાઓ યોજેલી છે. જો મંદિરમાં જઇને પણ અંતર્મુખ ન બનીએ તો ત્યાં જવું મિથ્યાચાર જ છે. ચિત્ત પર બહારથી અને અંદર થી મળ બાઝે છે. તેને રોજ સાફ કરવો જોઇએ. શરીરનો મેલ દુર કરવા રોજ સ્નાન કરીએ છીએ તેમ મનનો મેલ દુર કરવા રોજ અંતર્મુખ થવું જોઇએ. અંતર્મુખતા એ તો ચિત્ત સ્થિર કરવાનો પ્રયોગ છે, પોતાનું દર્શન કરવાનો સમય છે.

જો શિલ્પી, પથ્થરમાંથી મુર્તિ બનાવી તેમાં અનેક ભાવો તથા સ્ફુર્તિ લાવી શકે, ચિત્રકાર રંગો અને પીંછીની મદદથી જીવંત ચિત્ર દોરી શકે તો આપણે શું ન કરી શકીએ? આપણી પાસે તો આટઆટલી કર્મેન્દ્રિયો, જ્ઞાનેન્દ્રિયો, મન, બુદ્ધિ, ચિત્ત ઇત્યાદી છે; વળી હજારો સાલનો માનવી જીવનનો મહામૂલો વારસો છે, તો પછી આપણે આપણું સુંદર ચિત્ર કેમ ન બનાવી શકીએ? શિલ્પી તો જડ પથ્થરમાંથી મૂર્તિ ઘડે છે જ્યારે આપણે તો સ્વય-ચેતન છીએ. મહા પુરૂષોએ આવાં સર્વાંગ સુંદર ચિત્ર બનાવ્યાં છે. તે બનાવવાનો દૃઢ નિશ્ચય જોઇએ. શરીર, બુદ્ધિ અને મનથી પરીપુર્ણ માનવ બનવું છે એવો સંકલ્પ જોઇએ.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘરે બેઠા અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

હમણાજ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ઘરા છાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર	શી. ૪૯—૬
જરીની કીનારવાળી જ્યોરજેટ ૪૫"	વારની શી. ૧૫—૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી	
રેશમી છાપેલી સાડી	પા. ૭—૧૦—૦ થી ઉપર
મેવડી કીનારની સાડી ક્રેપ ૪૫"	વારની શી. ૭/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઉ સાડીઓ છેલ્લી ઢબના રંગો અને છાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭—૬ થી ઉપર
છ વાર શી. ૭૯—૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન દેવામાં આવે છે.

જોઇએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩ પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨

Telephone : 20951 **177 Grey Street DURBAN.**

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન: ૨૦૯૫૧ **૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન.**

ભગત્સ વેજીટેરીયન લાઉંજ

(પ્રોપ્રાયટર: જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશ્યલીસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૬.

પવનમાં તરણું ?

આ અઠવાડીયાના છાપાઓમાં પ્રસિદ્ધ થયું હતું કે, સ્ટેલેનબોશ યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર બી. બી. કીટે એપાર્ટહેડ વિરૂદ્ધ એક પેમ્ફલેટ પ્રકાશિત કરેલું છે સામાન્ય પરિસ્થિતિમાં આ કંઇક અગત્યના સમાચાર ગણાય. એક બાજુએ નેશનલીસ્ટ પાર્ટી તેની સત્તાના શિખર પર હોય અને બીજી બાજુએ પ્રિટોરીયાના પ્રોફેસરોએ નેશનલીસ્ટ સરકારે લીધેલા માર્ગ અંગે ખુલ્લી રીતે શંકા વ્યક્ત કરેલી હોય ત્યારે પ્રોફેસર કીટનાં પેમ્ફલેટથી કદાચ દક્ષિણ આફ્રિકાના મહત્ત્વના સવાલપર આફ્રીકાનર વિચારોમાં અગત્યનું પરિવર્તન થઇ શકે.

થોડા વખત અગાઉ આફ્રીકાન્સ પ્રજામાં સ્વતંત્રતાના વિચારોએ ભારે ઉગ્રતા બનાવી હતી. ચર્ચમાં, સ્કુલમાં અને સ્ટેટમાં તેમ કરવાની એક ફેશન થઇ પડી હતી. માણસ એવી માન્યતાવાળો થયો કે તે એક મહાન આફ્રીકાવાસી નહિ પણ સાચો આફ્રીકાનર બનવામાં ગૌરવ લેતો ને એજ તેનું મુખ્ય ધ્યેય બની ગયું. એમ કરનાર વફાદાર આફ્રીકાન્સ મનાવા લાગ્યો. આ પ્રમાણે સમસ્ત આફ્રીકાન જાતિ એક જાતિ મટીને એક જુથ બની ગયું, કે જેમાં વ્યક્તિત્વને કચડી નાંખવામાં આવ્યું છે. માણસોના વિચારો રૂંધાઇ ગયા અને "ડાઇ ફોલ્ક" તરફથી સ્વીકારેલાં ધ્યેયથી આગળ વિચાર કરી શકતો નથી.

આ બધાને માટે ખાસ ઐતિહાસિક કારણો મળી આવે છે. એમાં થોડીક બાહોશ અને વિચારશીલ વ્યક્તિઓ પણ છે કે જેઓ આ જુથની જાતિને વટાવીને દક્ષિણ આફ્રીકાના સવાલને વિશાળ દ્રષ્ટિબીંદુથી જોવા તૈયાર છે પરંતુ આ જુથ એની ખાસીયતને અનુરૂપ તેની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ જનારને શિક્ષાપાત્ર ઠરાવવામાં નિર્દયતા વાપરતાં અચકાય એવી નથી. અને વિરોધ કરનારાઓનો બહિષ્કાર કરી દેશદ્રોહી તરીકે ગણીને સખત પગલાં લે છે. આ જાતની કહેવાતી શિસ્તપાલનની નીતિથી સ્વતંત્રતાના વિચારો, આચરણ અને વ્યક્તિત્વને કચડી નાંખે છે. જમાનાઓથી આફ્રિકાનરને ઠસાવવામાં આવ્યું છે કે ભલાઇની શરૂઆત પીટ રીટીફથી થઇ અને પોલ ક્રુગરની સાથે જ તેનો અંત આવ્યો છે. સારો આફ્રીકાનર તો એજ મનાય કે જે પ્રતિવર્ષ ૧૬મી ડીસેમ્બરે જે લોકો બ્લડ રીવર નજીક મૃત્યુ પામ્યા હતા તેની દુઃખદ યાદ તાજી રાખે. એક જાતની એવી વિસ્તૃત રૂઢી થઇ પડી કે જેને લીધે આફ્રિકાનરનું માનસ દક્ષિણ આફ્રીકાનાં યથાર્થ સ્વદેશાભિમાનની ભાવનાને દુર રાખી ફુરટ્રેકર્સના અસલી આદર્શોને વળગીને જ પોતાની ઉન્નતિ કરવી.

આ બધામાં એવું બન્યું છે કે આફ્રિકાનરે તેનાં જીવન પર જેની ભારે અસર થઇ શકે એવા ખ્રિસ્તિ ધર્મના અગત્યના આદેશોને અભાનપણે એક બાજુપર મૂકી દીધા છે. ખ્રિસ્તિ ધર્મ પ્રમાણેના પડોશી પ્રત્યેના પ્રેમનો તેણે અનાદર કર્યો છે.

ડચનીતિકાર બસ્કે પ્રેમને બહોળા અર્થમાં આ દેશમાં ન્યાય તરીકે ઘટાવ્યો છે માર્ગદર્શક તરીકે ન્યાયની અવગણના કરી તેની જગ્યાએ અન્યાયને સ્થાન આપીને આફ્રિકાનરે સજ્જડ ભૂલ કરી છે. અને એ દેખીતું છે કે જ્યારે ત્યારે એ પરિસ્થિતિ ઉભી થશે કે જે તેના પોતાના ભવિષ્ય અને અસ્તિત્વને જોખમમાં મૂકશે.

પ્રિટોરીયાના માણસોનો વિરોધ અને કીટનું પેમ્ફલેટ એ કોમી ધોરણે જ વ્યક્તિઓને અને બનાવોને ન્યાય આપવાની આ અનીતિ સામેના બળવાની શરૂઆત ગણી શકાય. દક્ષિણ આફ્રિકાના યથાર્થ સ્વદેશાભિમાનને જાગ્રત કરવાના પ્રયાસોની પણ આ એક શરૂઆત કહેવાય. અને જો આમ જ હોય તો સાચા દક્ષિણ આફ્રિકાવાસીને ખુશી થવા જેવું છે કે સામાન્ય જુથના આસુરી બળને તોડી પાડવાનો પ્રયાસ થયો છે એટલું જ નહિ પણ દક્ષિણ આફ્રિકાના એક અગત્યનું વિભાગે અંતીમ નાશ તરફ લઇ જતા માર્ગને છોડીને સત્યને વ્યાપક દ્રષ્ટિથી જોવાની શરૂઆત કરી છે. આફ્રિકાનર આત્મવિનાશના માર્ગે જાય એ જોવા કોઇ પણ સાચો આફ્રિકાવાસી ઇચ્છતો નથી અને કોઇ પણ સારો આફ્રિકાવાસી આપણાંમાંની કોઇ પણ જાતિના લોકોનો વિનાશ થાય એવું જોવા નથી ઇચ્છતો એટલા માટે કે દક્ષિણ આફ્રિકા એ એક મિશ્ર જાતિનો દેશ છે. આવા દેશના કોઇ પણ વિભાગનું પતન થાય તો દેશના એક અંગનું છેદન થયું ગણાય અને આ પ્રમાણે બને તો અંતમાં દેશને જ હાની પહોંચે. પણ અહીં અમારે કહેવું જોઇએ કે પ્રોફેસર કીટનો પ્રસિદ્ધ થયેલો વિરોધ જો કે પવનમાં ઉડતાં તણખલાં જેવો છે છતાં આપણે તેને યોગ્ય માન આપીશું.

અમારી દ્રષ્ટિએ આ જુથે ઠોકી બેસાડેલી નીતિ એટલી તો કઠોર છે કે એ જુથના નેતાઓ પ્રોફેસર કીટના વિરોધથી તેમની નીતિને તજી દેશે નહિ પરંતુ અમે માનીએ છીએ કે પ્રોફેસર પોતે જ સારા માણસોના સમૂહમાંથી ઉચકી મૂકાશે. આપણે ખુશી થવા જેવું તો એ છે કે એમની કક્ષા અને સ્થિતિના માણસે સુતેલી પ્રજામાં સાચી રાષ્ટ્રિયતાનું ભાન કરાવી તેને જાગૃત કરી છે. તેમના પ્રસિદ્ધ થયેલા પેમ્ફલેટ ઉપરનો છાપા જોગ અભિપ્રાય વિશ્વસનીય મનાય તો પ્રોફેસર કીટે પોતાની જાતિના રોષને વહોરી લઇને પણ સત્યને જાહેર કરવાની હીમત બતાવેલી ગણાય.

વિવિધ સમાચાર

હીંદી વેપારી મિલન

ડરબન અને ડિસ્ટ્રીક્ટ ઇન્ડિઅન રીટેલર્સ એસોસીએશનની વાર્ષીક જનરલ મીટીંગ ગયા રવિવારે સુરત હીંદુ એસોસીએશનના હોલમાં મળી હતી. જેમાં નીચેના અધિકારીઓ ચુંટયા હતા. પ્રમુખ: શ્રી ઇ. એચ. ઇસ્માઇલ; ઉપ-પ્રમુખો: શ્રી. કેશવ ભાણા, એમ. વી. જી. નાયડુ અને એ. આઇ. વેઇડ; માનાર્હ સંયુકત મંત્રીઓ વી. ગોસાઇ અને એલ. બી. પટેલ; કોષાધ્યક્ષ: ગોવન મણી; કોષ નિરીક્ષક: ધના વલ્લભ કમીટી: સર્વશ્રી સી. એમ. બદાત, ધના વલ્લભ, રોયદ અહમદ, આર. નરોતમ, ઝવેર હિરા, મણીલાલ રતનજી અને એસ. સી. શેઠ.

સાંપ્રત પરિસ્થિતિ પરત્વે પ્રમુખના પ્રવચન પછી નીચેના ઠરાવો સર્વાનુમતે પસાર થયા હતા. —

૧. ડરબન અને ડીસ્ટ્રીકટ ઇન્ડિયન રીટેલર્સ એસોસીએશનની આ વાર્ષીક મીટીંગ માને છે કે બીઝનેસ રેન્ટ કંટ્રોલ ઉઠાવી લેવાથી હવે પછી જે હીંદી વેપારી પાસે તેની દુકાનનું લીઝ ન હશે તેમને કેટલાક અપ્રમાણિક મકાન માલેકો ગેરવ્યાજબી અને અસમાન ભાડું આપવાની ફરજ પાડશે જેથી આરોગ્ય પ્રધાન શ્રી જે. એફ. નોડીને વેપાર ભાડાનું નિયમન ઉઠાવી લેવા સામે વિરોધનો ઠરાવ કરે છે.

૨. આ સભા માને છે કે હીંદી બસના માલેકો હાલમાં બસ વ્યવહાર ચલાવે છે તે મુંઝવણ ભરેલો છે તે બાબત યોગ્ય સ્થળે વિરોધ નોંધાવવા અને બસ રેન્કની જગ્યા હમણા જે ટેરટીંગ ગ્રાઉન્ડ છે ત્યાં ખસેડવા માટે ટેકો આપે છે.

અલીગઢ યુનીવર્સીટીમાં

જાન્યુઆરીની ૯મીથી ૧૬મી તારીખો દરમ્યાન અલીગઢ યુનીવર્સીટીમાં ઇન્ટરનેશનલ જ્યોગ્રાફી સેમીનરનું સંમેલન મળેલું જેમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના પ્રતિનિધિ તરીકે શાસ્ત્રી કોલેજના વાઇસ પ્રિંસીપાલ શ્રી. એમ. બી. નાયડુ F.R.G.S. એ હાજરી આપી હતી તેઓ ૨૮મા ડીસેંબરે એરથી નવી દિલ્હી પહોંચ્યા અને ૩૦મા જાન્યુઆરી એ એરથી ડરબન આવી ગયેલા તેમણે "આફ્રિક"ના પ્રતિનિધિની મુલાકાતમાં જણાવ્યુ હતું કે: ત્યાંની જનતાને જાણીને ઘણો સંતોષ થયો હતો કે દક્ષિણ આફ્રીકામાં પણ આંતરરાષ્ટ્રિય કોન્ફરન્સમાં ફાળો આપી શકે એવા હીંદીઓ છે. ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે ૫૦૦ માણસો હાજર હતા તે પૈકી પરદેશના ૮૦ અને ભારતના ૧૦૦ જેટલા પ્રતિનિધિઓ હતા. જેમાં રશીયા, જર્મની અને પોલાંડના પણ હતા. સભાગ્રહને જુદા જુદા દેશના રાષ્ટ્રીય વાવટાથી શણગારાયેલો જેમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના વાવટાને પણ સ્થાન હતું એ એક અપૂર્વતા જણાતી હતી. આ કોન્ફરન્સમાં શ્રી. નાયડુએ "દક્ષિણ આફ્રિકાના વર્તુળમાં હીંદીઓ" એ મુખ્ય વિષયનું લખાણ રજુ કર્યું હતું. અલીગઢ યુનીવર્સીટીમાં સાડા ત્રણ હજાર વિદ્યાર્થીઓ છે તે પૈકી અડધા બીન મુસ્લીમો છે.

શ્રી મણીલાલ ગાંધીની માંદગી

ગયે અઠવાડીયે જણાવ્યા પ્રમાણે શ્રી ગાંધીની તબીયત ધીમા સુધારા પર છે. ઘણી નાની નાની તકલીફો ધીરે ધીરે દુર થતી જણાય છે જો કે તદ્દન નાબુદ થતાં હજી વાર લાગશે પણ છતાં તેઓ આટલા દુઃખમાં પણ હાસ્ય વૃત્તિ ટકાવી શકયા છે. એ માટે ઈશ્વરનો પાડ માનવો ઘટે.

રેસ રીલેશન્સની કુમક

ન્યુયોર્કની કાર્નેગી કોર્પોરેશને દક્ષિણ આફ્રીકાની રેસ રીલેશન્સ સંસ્થાના ડેપ્યુટી ડીરેક્ટર મી. ક્વેન્ટીન જે. ફનવેઇકને પત્નિસહિત યુનાઇટેડ સ્ટેટ અને કેનેડાના પ્રવાસની સગવડ ૭ માસ માટે કરી આપી છે. મી. ફનવેઇકે રહોડસ યુનીવર્સીટીમાં શિક્ષણ લીધેલું છે અને મીસીસ ફનવેઇક બેચુઆનાલેન્ડમાં બાળપણ વિતાવી પ્રીટોરીયા યુનીવર્સીટીનાં ગ્રેજ્યુએટ છે જેઓ ગોરા બીન-ગોરાના સંબંધમાં સારો રસ લે છે. તેઓ ફીલાડેલ્ફીયાને કેન્દ્રસ્થાન બનાવી રેસીઅલ પ્રેજ્યુડીશ "વર્ણદ્વેષ"ને નીચું લાવવા સંબંધે અભ્યાસ કરશે અને યુનાઇટેડ સ્ટેટની કેટલીક સંસ્થાઓમાં દક્ષિણ આફ્રીકાની જાતીય પરિસ્થિતિપર વ્યાખ્યાનો આપશે.

કેપટાઉનમાં હીંદ સ્વાતંત્ર્ય દિન

ભારતનો છઠ્ઠો વાર્ષીકોત્સવ ૨૬ મી જાન્યુઆરીએ ઇન્ડિઆ રીપબ્લીક ડે સેલીબ્રેશન કમીટીના ઉપક્રમે વુડસ્ટોક ટાઉન હોલમાં ભારે ઉત્સાહ પુર્વક ઉજવાયો હતો. શ્રી બી. ડી. ચાવડાએ પ્રમુખસ્થાનેથી ભારત દેશે કરેલી પ્રગતિ; જગતને શાંતિના સ્થાપનમાં હાદે આપેલો મહત્વનો ફાળો; બાન્ડુંગ કોન્ફરન્સની સફળતા; પોર્ટુગીઝનો કોયડો અને જગતની જાણીતી વ્યક્તિઓએ ભારતની લીધેલી મુલાકાત પર અસરકારક ઉદ્બોધન કર્યું હતું. શ્રી. એસ. એમ. રહીમે ખાસ પ્રવચનમાં હીંદ પાસે હમણાં જે છે તેની પ્રાપ્તિ પુર્વે કરેલી મહેનતનું વર્ણન કરી દક્ષીણ આફ્રીકામાં આપણે હીંદ તરફ ન જોતાં આપણી ઝુંબેશ આપણા ઘર આગળ આપણી જ હોવાનું સંબોધન કર્યું હતું. મંત્રી શ્રી વાય સોન્ડે અને બી એ. બાવા તરફથી રજુ થયેલા ઠરાવને મંજુરી મળ્યા બાદ સર્વે શ્રી જી. બી. પટેલ, રામચંદ્ર કોટિદ અને એચ. બાલામોરીઆની દોરવણી હેઠળ શ્રી હીંદુ વિદ્યામંદિરના શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મનોરંજનના કાર્યક્રમને પ્રેક્ષકોની ભવ્ય હાજરીએ સહર્ષ આવકાર્યો હતો.

આંતરરાષ્ટ્રીય ફુટબોલ એસોસીએશન

ઇન્ટરનેશનલ ફુટબોલ એસોસીએશનમાં દરેક દેશ દીઠ એકજ ફુટબોલ સંસ્થાને પ્રતિનિધિત્વ આપવાનો નિયમ છે. આ દેશની એક સંસ્થા "સા. આ. સોકર ફેડરેશન" કે જેમાં સભ્યપદ મેળવવા કોઇ પણ જાતીભેદ નથી અને તે કેટલાંક વર્ષથી તે વડી સંસ્થામાં પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે.

હમણાં આ દેશની બીજી સંસ્થા "સા. આ. ફુટબોલ એસોસીએશન કે જેમાં માત્ર ગોરાઓનેજ સભ્યપદ અપાય છે તેણે પણ એ વડી સંસ્થામાં પ્રતિનિધિત્વની માગણી કરી છે જેથી તેણે જુદા જુદા દેશના ચાર પ્રતીનીધીઓને જાતી તપાસ માટે જાન્યુઆરીમાં દક્ષીણ આફ્રીકામાં મોકલ્યા છે તેમણે જો'બર્ગમાં ઉભય સંસ્થાઓના અગ્રણીઓનો સંપર્ક સાધી જરૂરી માહિતિ મેળવી છે જે તદ્દન ખાનગી રખાશે. ચાલુ માસમાં તેઓ રવાના થશે અને આવતા જુનમાં ૮૨ દેશોના પ્રતીનીધીઓ લીસ્બનમાં ભેગા થશે તેમાં એ પ્રશ્ન ચર્ચાયા બાદ પરિણામ બહાર પડશે.

રાષ્ટ્રપિતાને અંજલિ, ગાંધીજી એટલે ભવ્ય આદર્શોની સાધના

શ્રી ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજના આશ્રય હેઠળ હીંદીઓની એક જાહેર સભા જોહાનીસબર્ગના ગાંધી હોલમાં તા. ૩૦-૧-૫૬ના રોજ પુ રાષ્ટ્રપિતા નિર્વાણ દિને અંજલિ અર્પવા અને પ્રાર્થના કરવા મળી હતી: જનતાએ સારી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. શ્રી પ્રા. સો. જોશીએ પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું.

સભામાં શ્રી ઇશ્વરલાલ મહારાજે "વૈષ્ણવ જન" ગાયું હતું. શ્રી મણીભાઇ પટેલે 'ગીતાબોધ'માંથી પત્રનું પ્રકરણ વાંચ્યું હતું, શ્રી લલ્લુભાઇ મોદીએ "મંગળ પ્રભાત"માંથી પૂ. બાપુનો 'સત્ય, પરનો આશ્રમવાસીઓને લખેલો પત્ર વાંચીને પ્રસંગોચિત વિવેચન કર્યું હતું. શ્રી જસમતભાઇ નાનાભાઇ અને ભીખાભાઇ ઉકાભાઇ મારતરે મનનીય પ્રવચનો દ્વારા પૂ બાપુને અંજલિ આપી હતી. શ્રી. મહમ્મદભાઇ અને અન્ય ભાઇ બેનોએ પણ ભજનો ગાવાં હતાં.

પ્રમુખસ્થાનેથી રાષ્ટ્રપિતાને અંજલિ અર્પતાં શ્રી જોશીએ કહ્યું કે આપણા યુગાવતારો રામ, કૃષ્ણ અને બુદ્ધ સાથે ગાંધીજીનું નામ જોડાયું છે. દિલ્હીમાં જમુના નદીને તટે બંધાયેલ રાજઘાટ પરનું તેમનું સ્મારક વિશ્વનું પુજાનું સ્થાન બન્યું છે. તેનું કારણ એ છે કે આ દેશમાં એવો મહાપુરૂષ અને સંત પાકયો કે જેણે ભારતને બચાવ્યું એટલુંજ નહિ પણ સમસ્ત વિશ્વને પ્રકાશ આપ્યો.

આજથી આઠ વર્ષ પહેલાં તેમનું ખુન થયું ત્યારે વિશ્વ ઉપર એક વજ્રાઘાત જેવી અસર થઇ હતી કરોડો માનવોએ આંસુ પાડયાં હતાં. લાખોનાં હૃદય રડયાં હતાં અને હજારો પ્રતિષ્ઠિત વિદ્વાનો, રાજદ્વારીઓ અને વિચારકોએ પુ. રાષ્ટ્રપિતાને અંજલિ આપી હતી. એક પયગમ્બરને છાજે એવું ભવ્ય એમનું મૃત્યુ હતું

પુ રાષ્ટ્રપિતાનું જીવન એટલે ઉત્તમ આદર્શોની સાધના, સત્ય, અહિંસા અને પ્રેમની અવિરત ઉપાસના ના વિધાના એ તેમનાં ચારિત્ર્યમાં અખુટ બળ રેડ્યું. એમનું આત્મબળ અણુશકિતથી એ વિશેષ શકિતશાળું નીવડયું. તેની પ્રતિભાએ હીંદની કાયાપલટ કરી નાંખી આજની પ્રગતિ એ તેમનો વારસો છે. પુ. રાષ્ટ્રપિતા મૃત્યુ પામ્યા છતાં કરોડો માનવીઓના હૃદયમાં હજી છે. એમણે આપણો જીવન પંથ પ્રજાળ્યો એમનું જીવન વર્ષોના વર્ષો સુધી વિશ્વનો પંથ પ્રજાળશે.

સભાએ બે પળ ઉભા થઇ આંખ મીંચીને શાંત પ્રાર્થના કરી હતી રામધુન અને શાંતિપાઠ બાદ પ્રાર્થના સભા સમાપ્ત થઇ હતી.

ડા. ટેયલરનું વિદેશ પર્યટન

તા. ૮-૨-૫૬ બુધવારે ૪ વાગે પારસી રૂસ્તમજી ફેમીલી તરફથી શ્રીયુત સોરાબજીભાઇએ બીચ પર આવેલી યુરોપીયન "હોટેલ એડવર્ડ"માં ડરબનની જાણીતી બીન-ગોરી હોસ્પીટલના જનક ડા. ટેયલર અને મીસીસ ટેયલરના માનમાં મોટો ટી પાર્ટીનો સમારંભ ગોઠવ્યો હતો. ડરબનની પ્રત્યેક જાતિના સજ્જનો અને સન્નારીઓએ સારા પ્રમાણમાં હાજરી આપી સમારંભને શોભાવ્યો હતો. શ્રી સરોજીની દેસાઇનાં ગાયનો તથા ડા. ટેયલર, મી વીલ્કસ અને મી. પથ્થરનાં સમયોચીત સુંદર ભાષણો થયાં હતાં. ડા. ટેયલરના સેવાભાવી અને ધર્મપરાયણ જીવનથી ડરબનની જનતા સુપરિચીત છે શ્રી સોરાબજીભાઇએ ડરબનની જનતાને ડા. ટેયલરની સેવાની કદર કરવાની તક ઉભી કરી આપી તે બદલ સૌ તેમના ઋણી છે અને આ સ્થળે ઇ. ઓ. દ્વારા ડા. ટેયલરની ગાંધી કુટુંબ પ્રત્યેની મમતા બદલ આભાર સહિત તેમની વિદેશયાત્રાની સફળતા ઇચ્છીએ છીએ.

વેચવાના છે

નવસારી સ્ટેશન રોડ ઉપર, બન્દરમાં ત્થા સોસાયટીઓમાં મકાન અગર ખુલ્લા પ્લોટ લેવા માટે અગર નેશનલ સેવીંગ્સ સર્ટીફીકેટ (આવક વેરાથી મુકત વ્યાજ) ખરીદવા લખો:

એમ. જનાર્દન ભટ્ટ.
Authorised Agent For
Government of India
National Saving Certificate.
બાળા સાહેબની હવેલી,
Navsari, Bombay, India.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
33 West Street, JOHANNESBURG.
MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
બોકસ ૧૫૪૯.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઇફ ઓફ કનેડા
ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ
ઉપરાંત
દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઇમીગ્રેશન અંગેનું કોઇ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબ ત્વરીત ગતીએ થઇ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance
Consult us first.

C. C. PALSANIA
GENERAL AGENT
Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.
100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
P.O. Box 4624. Phone 32390

પરાધીન નિગ્રોનો તારણહાર

"લહરી"

ગુલામોના મુક્તિદાતા ઉપરાંત એક નિપુણ રાજનીતિજ્ઞ અને પ્રતિભા સંપન્ન શાસક તરીકે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરીકાનો સોળમો પ્રમુખ અબ્રાહમ લીંકન ગત સદીના ઇતિહાસને પાને ઝળકી ગયો છે. તેની જયંતિ આ રવિવારે આવે છે.

જગતના સઘળા દેશોમાં ગુલામો રાખવાની પ્રથા ઘણા લાંબા કાળથી હતી પણ પૂર્વના દેશોમાં એની વેપારમાં ગણના નહોતી થતી પ્રાશ્ચાત્ય પ્રજાની ધન લોલુપતાએ એને વેપારનું સાધન બનાવ્યું હોવાથી ક્રુરતાનો અતિરેક થયો જેથી સુધરેલા દેશોમાં એ અમંનુષી કૃત્ય તરીકે ગણાયું.

વિલાસ વૈભવના નિભાવ માટે જમીનદારો અને માલદારો હજારો ગુલામ રાખતા હોવાનું જણાયું છે. રોમમાં ઓગસ્ટસના સમયમાં કેસીલ્યુસ નામનો ધનિક મરતી વખતે બીજી મિલકત સાથે ૪૧૧૬ ગુલામો મૂકી ગયો હતો. એલેકઝાંડરના અમલ દરમ્યાન સમગ્ર ઇટલી દેશની વસતીનો બે ત્રત્યાંશ એટલે ૭ લાખ સ્વતંત્ર માનવો અને ૨૧ લાખ ગુલામો અસ્તિત્વમાં હતા.

આફ્રિકા ખંડને ડાર્ક કોન્ટીનન્ટ તરીકે ઓળખાવાયો છે તેની કાળી પ્રજા આ ગુલામી પ્રથાનો વિશેષ ભોગ થઇ પડી હતી. દરેક દેશ માટે તેનો નિકાશ થતો અને એ માટેના આડતિયાઓને એ દ્વારા સારૂં ધન પ્રાપ્ત થતું હતું.

સને ૧૭૯૧માં વાર્ષીક પોણો લાખ જેટલા સ્વૈરવિહારી આફ્રિકનોને ગુલામ તરીકે પરદેશ ચઢાવાયા હતા. જેમાંના ઘણા તો અતિ જુલ્મ, રોગ કે દેશના વિયોગથી મરણ પામતા હતા. ૧૬૯૦માં જમઇકા ટાપુની ખેતીમાં ૪૦ હજાર જેટલા ગુલામો કામ કરતા હતા ત્યાર પછીના સવાસો વર્ષ સુધીમાં બીજા આઠ લાખ ગુલામો ત્યાં મોકલાયેલા પરંતુ ૧૮૨૦માં ત્યાં માત્ર સાડા ત્રણ લાખ જ ગુલામો હતા.

આ વિષમતાથી એ પ્રથાની અટકાયત થવાની જરૂરીયાત સમજુ મનુષ્યોને જણાવા લાગી અને જગતના ઘણા દેશોએ ધીરે ધીરે કાયદાથી એનાપર અંકુશ મૂક્યો યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના જમીનદારો એ પ્રથાને લાંબો સમય સુધી ચાલુ રાખવામાં સફળ થયા હતા. ૧૮૦૧–૯ સુધીના ત્રીજા પ્રમુખ થોમસ જેફરસને એ પ્રથાનો સખ્ત વિરોધ કરેલો કીંતુ પ્રચંડ લોકમતનો તે સામનો ન કરી શક્યો અને બીજાં ૬૦ વર્ષ સુધી એ ક્રુરતા ત્યાં ચાલુ રહેલી જેને નાબુદ કરવાનો યશ અબ્રાહમ લીંકનને મળ્યો.

આ જગપ્રસિદ્ધ દયાળુ પુરૂષનો જન્મ કેન્ટુકી જીલ્લાના હાર્ડીંગ ગામમાં સને ૧૮૦૯ના ફેબ્રુઆરીની ૧૨મી તારીખે એક લાકડાની ઝુંપડીમાં થયો હતો. તેનો પિતા થોમસ લીંકન વર્જીનીયાનો વતની હતો અને માતાનું નામ નેન્સી હેંકસ હતું જેણી એને ૯ વર્ષનો મૂકીને ગુજરી ગઇ હતી. પિતા બીજી સ્ત્રી પરણેલો જેથી અબ્રાહમને શાળાનું શિક્ષણ ન્હોતું મળ્યું ૧૯ વર્ષની ઉમરથી મહેનત મજુરી અને નોકરીથી જીવન ખડતલ થતું ગયું. કેટલાંક વરસ મીસીસીપીનાં વહાણવટામાં નોકરી કરેલી. બ્લેક હોકની લડતમાં જોડાઇને સૈનિક તરીકેની તાલિમ મેળવેલી. શિક્ષણની ઉણપતા એને ખુબ જણાતી જેથી ન્યુસાલેમમાં રહેલો તે દરમ્યાન એક શિક્ષક પાસેથી ઉછીના પુસ્તકો લઇ તેની દોરવણી મુજબ વાંચતાં લખતાં શીખી લીધેલું લડાઇમાંથી પાછા ફરીને પોતાની બુદ્ધિ કૌશલ્યતાથી પોસ્ટ માસ્તરના પદ સુધી ચઢી ગયેલ પણ એકજ ઠેકાણે રહેવાને ટેવાયેલો ન હોવાથી જુદા જુદા ધંધાઓનું જ્ઞાન મેળવવા તલસી રહેતો. ખેતરો, રસ્તાઓ અને શહેરના પ્લોટોની આંકણીનું કામ પણ કરેલું તે એક સૂત્ર કહેતો કે રોટી રળીને શરીર સાથે આત્માને જોડી રાખેલો છે.

આમ જીવનની બધી દિશાઓમાં પ્રવૃત્તિ કરતા રહીને બુદ્ધિનો વિકાસ કર્યો તે સાથે ગુલામોની દયાર્દ્ર સ્થિતિ જોતાં જ તેનું હૃદય દયાથી ભરાઇ આવતું. એ માનવીઓની મુક્તિ માટે તેણે ભગીરથ પ્રયત્ન કરવાનો નિશ્ચય કર્યો. ૨૫ વર્ષની ઉમરે ઇલ્લીનોઇસની પ્રાંતિક ધારા સભામાં સ્થાન મેળવ્યું. જ્યાં રાજનીતિનું આનુભવિક જ્ઞાન અને વક્તૃત્વની કળા પ્રાપ્ત કરી, ૧૮૪૬માં યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની કોંગ્રેસનું સભ્યપદ દ્વારા રાજકરતી વ્યકિતઓના સંપર્કમાં આવ્યા. ધીરે ધીરે જનતાનો નિશ્ચય થયો કે લીંકન પ્રમુખપદની લાયકાત ધરાવે છે. કીંતુ લોકમત ગુલામી પ્રથાના ઉચ્છેદ માટે અનુકુળ ન હતો એટલે તેણે થોડાં વર્ષ એ પદને નકાર્યું.

૧૮૬૦ના ડીસેંબરની ૫ મી તારીખે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની પ્રજાએ લીંકનને પાંચ લાખ વધુ મતથી પ્રમુખ તરીકે ચુંટ્યા. કુનેહભરી રાજનીતિથી જન સમૂહની ચાહના મેળવ્યાથી બીજી વાર ૪થી માર્ચ ૧૮૬૫માં પણ પ્રમુખ પદે નિયુકત થયા.

લીંકનને પોતાનાં પૂર્વાર્ધ જીવનનો વિકાસ કરવા માટે જે મહેનત કરવી પડેલી તેના કરતાં વધુ ઝુંબેશ ગુલામી પ્રથાને નાબુદ કરવા માટે ઉપાડવી પડી. જડવસ્તુની જેમ માનવ શરીરના વ્યાપારને માલદારો પૂરી સેતાનીયતથી ટકાવી રાખવા પ્રયત્ન કરતા હતા એનો નિડરતાથી સામનો કરી માનવતાના સિદ્ધાંતને સ્થાપિત કરવા લીંકનને વિરોધી પક્ષ સાથે લડાઇઓ લડવી પડી અંતે તે વિજયી બન્યો અને ૧૮૬૨ના માર્ચની ૬ઠ્ઠી તારીખે ગુલામોની મુકિતનો કાયદો કોંગ્રેસ પાસે મંજુર કરાવીને મુકિત પ્રવૃત્તિથી તેનો અમલ કરાવી શક્યો. જેથી મુકિતના મુકતાનંદને માણતા લાખો માનવીઓ એને મનુષ્ય નહિ પણ દેવ માનીને અંતરની દુઆ દેવા લાગ્યા.

સંસારમાં દેવ, દાનવ ને માનવની ત્રિપુટી પરાપૂર્વથી મનાતી આવે છે લૌકિક રીતે દાનવને કાળા અને દેવને ઉજજવળ ચીતરવામાં આવે છે કોંતુ શિષ્ટ સમુદાય માને છે કે માનવ દુષ્કૃત્યથી દાનવ થઇ શકે છે તેમ સદ્‌કૃત્યથી દેવ પણ થઇ શકે છે. ચામડીના રંગનું મહત્ત્વ નથી પણ ગુણની મહત્તા છે. શ્યામ રંગી નિગ્રોમાં બુકર ટી. વોશીંગ્ટન જેવા મહાત્મા પાક્યા છે તેમ ગૌરાંગોમાં હિટલર જેવા દાનવો પણ થઇ ગયેલા છે.

શ્યામ રંગી માનવીની માનવતાને અવગણનાર ગૌરાંગો સ્વભાવે અને વર્તને દાનવ બન્યા હતા તેનું તેમને ભાન કરાવનાર લીંકન દેવરૂપ ગણાયો દાનવતા તજવાથી માનવતામાં આવી શકાય છે અને માનવતાથી જ દેવત્વને પ્રાપ્ત થઇ શકાય છે એ સિદ્ધ કરી બતાવનાર મહાપુરૂષને પુરાતનકાળથી જગત વંદના કરતું આવ્યું છે ને વંદન કરતું રહેશે.

જેમ મહાત્મા ગાંધીજીએ ભારતની ગુલામી તોડીને તેત્રીસ કરોડને આઝાદ બનાવી પોતાનું કર્તવ્ય પૂરૂં કર્યું. આ પછી તેનાજ દેશના વતની અને તેનાજ ધર્માવલંબી ભાઇએ ગોળી દ્વારા તેમને દેવ બનાવ્યા. તેવીજ રીતે લીંકન પણ પોતાનાં જીવનનું કાર્ય પુરૂં કર્યાનો સંતોષ મેળવી એક રાતે ચલચિત્રનાં દ્રશ્યો જોતો હતો. ત્યારે આ સંસાર સીનેમા પણ ચલિત છે એની પ્રતીતિ ન કરાવતો હોય! તેમ તેના જ દેશવાસી એક ભાઇએ ગોળી દ્વારા એને દેવ બનાવી દીધો. ને ૧૮૬૫ના એપ્રીલની ૧૫મી તારીખની સવારે ૭ વાગે તે અમરતાને પામ્યો.

હાથ દેખાડજો–વહેલો તે પહેલો હાથ દેખાડજો

વાચો અને વંચાવો, તમોને ખબર હશે કે ઇન્ડિયનોને કેપમાં લાઇસન્સ સુલભ નથી મળતાં. એક જનરલ ડીલરનો મોટો વેપાર કરતી દુકાન વેચવાની છે લખો:

M/S C. O.
c/o 'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

		per lb.
No. 1.	Oily Toordhall	1/3
"	Chana dhall ...	11d.
Pure	Chanaflour ...	1/-
"	Urad Flour ...	1/7
	Urad Dhall ...	1/3
	Moong Dhall.	1/1
	Whole Moong	6d.
	Whole Urad ...	6d.
	Special Peadhall	10d.
	Ordinary Peadhall	7d.
	Egyptian Rice	10d.
	Whole Bk. Masoor	7d.
	Masoor Dhall Red	1/-
	Tamarind (Amli)	3/3

	per lb.
F/Grade Loose Tea ...	4/3
Severdhani Sopari	7/-
S.B. Nuts No 2.	2/6
Jeera	2/-
Variari (Soomph)	2/-
Mustard Seeds	2/-
Methi Seeds	1/3
Whole Dhana	1/3
Jaggory (Gor)	1/3
Pure Chillie Powder ...	3/-
Pure Haldi Powder ...	2/-
Cocoanuts (Fresh Watery)	47/6 per bag of 75

ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

ગુજરાતી શિક્ષણ અને શિક્ષકોના પ્રશ્નો

(લેખક: પંડિત નરદેવ વેદાલંકાર)

શિક્ષકોની પ્રતિષ્ઠા અને તેમનું ભવિષ્ય

આ સાથે આજે આ શાળામાં ચાલુ રહેલા શિક્ષકોની બાબતો પર પણ લક્ષ આપવાની જરૂર છે. શિક્ષકો પ્રત્યેની સમાજની વલણમાં ધીમે ધીમે સુધારો થઇ રહ્યો છે. થોડા વર્ષ પૂર્વે શિક્ષકો પ્રત્યે નોકર વર્ગ જેવી જે ભાવના હતી તેમાં ફેર પડેલો લાગે છે. શિક્ષકો એ ભાવિના નાગરિકોને ઘડનાર છે; ભાવિ સમાજની ચાવી તેમના હાથમાં છે એટલે તેમની તરફ માન અને પ્રતિષ્ઠાની વર્તણુક હોવી જ જોઇએ.

શિક્ષકોમાં પણ ખામી હોઇ શકે છે. દરેક માનવીમાં અપુર્ણતા છે શિક્ષક તેનો અપવાદ નથી. છતાં તેઓ પ્રત્યે નિરાદર અને હલકાપણાની ભાવના વ્યાજબી ન કહી શકાય. શિક્ષકો અને સંચાલકોમાંથી નોકર અને માલીકની ભાવના દૂર થવી જોઇએ. આજે અંગ્રેજી શિક્ષકો પ્રત્યે લોકોમાં માન અને આદરની લાગણી રહે છે. ત્યારે ગુજરાતી શિક્ષકો પ્રત્યે એવું વલણ નથી. આવો ફેર શા માટે હોવો જોઇએ? શું તેઓ સીધા સમાજના હાથ નીચે છે તેથી? બંનેનું કાર્ય તો એક જ છે. બંને સમાજનો જ પૈસો લે છે. તો પછી બંને તરફના વલણમાં ભેદ રાખવો ઉચિત નથી. સમાજમાં જેટલે દરજ્જે શિક્ષકોનું માન સચવાશે એટલે જ દરજ્જે તેઓ વિદ્યાર્થીઓ પર પ્રભાવ પાડી શકશે જો શિક્ષક હડધુત થશે તો વિદ્યાર્થીઓ પણ અસંસ્કારી અને નફ્ફટ થતાં જશે એ નક્કી જાણવું.

આજના ગુજરાતી શિક્ષકોનું ભાવી પણ ઘણું અનિશ્ચિત છે. શિક્ષકોની વરસોની સેવા બાદ પણ તેમને વગર કારણે બરતરફ કરવામાં આવે છે. શાળાના સંચાલકોને અથવા સમાજમાં આગળ પડતી વ્યક્તિને કોઇ શિક્ષક પ્રત્યે પૂર્વગ્રહ બંધાય એટલે તેના પર નોટિસની તલવાર લટકતી જ હોય છે. યોગ્ય અને અનુભવી શિક્ષકો પ્રત્યે પણ આવી નીતિ રખાયેલી જોવામાં આવી છે. તો સામાન્ય શિક્ષકો પ્રત્યેની વાત શી? આમાં કેટલીક વાર કોમવાદી તત્વ પણ ઉમેરાય છે અને તે વખતે આ પ્રશ્ન અધમ અવસ્થાએ પહોંચી જાય છે. કોમવાદનું તત્વ તો હવે સઘળેથી અદ્રશ્ય થતું જાય છે ત્યારે પોતાના અમુક સ્વાર્થ ખાતર તેને ઉત્તેજન આપવું કેમ ચલાવી લેવાશે? હવે તો જનતાએ એ વિષે જાગ્રત થવાની જરૂર છે અને કોઇ વ્યક્તિ આ કોમવાદનું ઝેરી વાતાવરણ ઉત્પન્ન કરી પોતાનો સ્વાર્થ ન સાધી લે તે માટે તેણે તત્પર બનવાનું છે. સમાજના આગેવાનોની ફરજ તો સમબુદ્ધિથી અને ન્યાયને રસ્તે આવા પ્રશ્નોનો સહજ ઉદારતા પુર્વક ઉકેલ લાવવામાં રહેલી છે.

આવી જે સમસ્યાઓ ઉભી થાય છે તેમાં શિક્ષકો બિલકુલ નિર્દોષ જ હોય છે એમ કહેવાનો હેતુ નથી. ઘણીવાર શિક્ષકોથી પણ ભૂલો થાય છે. તેઓ પણ પોતાની ફરજ ચૂકે છે. તેમનામાં પણ સ્વાર્થ અને રાગ દ્વેષ હોવાની પૂરી શક્યતા છે. છતાં સમાજના આગેવાનો સહાનુભૂતી પૂર્વક એની ખામીઓ તરફ ધ્યાન ખેંચે અને તેના પર દબાણ લાવે તો શિક્ષકને સુધરી જવાની તક મળે છે. અંગ્રેજી શાળામાં તો કોઇ શિક્ષકને એક શાળામાં અનુકૂળતા ન આવે તો તેને શાળાની ફેર બદલી કરવાનો અવસર મળે છે. પણ ગુજરાતી શિક્ષકોને આવી તક હોતી નથી. માટે તેમના પ્રશ્નને વધારે દિલસોજીથી હાથમાં લેવાની જરૂર છે.

શિક્ષકો પાસેથી રખાતી વધુ પડતી આશાઓ

શિક્ષકોની શક્તિઓ વિષે ઘણી વાર વધુ પડતી આશાઓ રાખવામાં આવે છે. દરેક કાર્ય તે કરે એવી અપેક્ષા રખાય છે. આને લીધે તેમનું કાર્ય હંમેશ સમાજને અસંતોષકારક લાગે છે. દેશથી એક શિક્ષકને બોલાવવામાં આવે છે, ત્યારે એવી જ આશા રખાય છે કે શિક્ષક આવશે એટલે સમાજનાં બધાં કાર્યો ઉપાડી લેશે, તે સમાજનો કર્ણધાર બની જશે. વિદ્યાર્થીઓ તેની દોરવણી નીચે દેવતુલ્ય બની જશે. વળી આશા રખાય છે કે એ શિક્ષક સભાઓ ભજવશે. સારા ઉત્સવો કરશે. નાટકો, સંવાદો અને ગરબાઓથી શાળાને દીપાવી દેશે. (ઘણી વખત તો વધારે 'શો' કરાવનાર શિક્ષક જ ઉત્તમ ગણી લેવામાં આવે છે) તે પ્રજામાં ધાર્મીક જાગૃતિ લાવશે. આખી પ્રજાનું વલણ બદલી નાખશે. લાયબ્રેરી, માસિકનું પ્રકાશન, વકતૃત્વ હરિફાઇ, સંગીત મંડળ, અખાડા બાજી વગેરે બધું જ તે ચાલુ કરશે.

એક શિક્ષક પાસે આવી આવી આશાઓ કેવી રીતે રાખી શકાય? આ બધાં કાર્યો કરી શકે એવી ઉચી લાયકાત ધરાવનાર વ્યક્તિ તો આ દેશની ખાવા હવા ન આવે પણ દેશની કેન્દ્રીય સરકાર કે પ્રાંતીય સરકારોના પ્રધાન પદોની ગાદી શોભાવે!

શિક્ષક પાસે જે આશા રાખવી જોઇએ તે એટલી જ કે તે પોતાનું શિક્ષક તરીકે શાળાના બાળકોને ભણાવવાનું અને કેળવવાનું કાર્ય સારી રીતે કરી શકે છે કે કેમ? તે પોતાના વિષયનો જાણકાર અનુભવી અને તાલીમ પામેલો છે કે કેમ? વધારેમાં એટલી આશા રાખી શકાય કે તે સેવા ભાવી, ચારિત્ર્ય શીલ અને નમ્ર હશે. કોઇ પણ શિક્ષક તરફથી આટલું મળે તો તે પુરતું છે. સામાજીક બીજી પ્રવૃત્તિઓમાં તેને રસ હોય તો તે ભલે તેમાં ભાગ લે પરંતુ માતા-પિતા વાલીઓ કે શાળાના સંચાલકોએ જે કામો કરવાનાં છે તેની જવાબદારી શિક્ષક પર ન નખાવી જોઇએ. બને છે એવું કે કાર્યની બધી જવાબદારી તેના પર રાખવામાં આવે છે અને સંચાલનમાં તેના અભિપ્રાયની જરાએ ગણના થતી નથી કેટલીક વખત તો તાલીમ પામેલા શિક્ષકને પણ સુચના આપવામાં આવે છે કે તેણે કેવી રીતે ભણાવવું. અલબત્ત શિક્ષક કંઇ સર્વોપરિ વ્યક્તિ નથી. તેને પણ ચેતવણી અને સલાહ સુચનની જરૂર રહે છે. પણ એ બધું થવું જોઇએ યોગ્ય વ્યક્તિ મારફતે. શિક્ષણના પ્રશ્નોમાં કાર્યવાહકો કરતાં અનુભવી શિક્ષકોની સંમતિને વધુ મહત્વ અપાવું જોઇએ. કારણ કે આપણી પાસે કેળવણી ખાતા પ્રમાણે શિક્ષકોથી વધુ અનુભવી, યોગ્ય અને એ પ્રશ્નમાં રસ ધરાવનાર પુરતી વ્યક્તિઓ નથી.

દેશથી આવેલા શિક્ષકો પ્રત્યેની નીતિ

આ દેશમાં સારા તાલીમ પામેલા શિક્ષકો દેશમાંથી બોલાવવામાં આવ્યા છે. પરંતુ એ દિલગીરી સાથે જણાવવું પડે છે કે શિક્ષકો પ્રત્યેની સમાજની કે સંચાલકોની નીતિ યોગ્ય રહી નથી. ગુજરાતી ૪-૫ ચોપડી પાસ થયેલા આ દેશનો હક ધરાવનાર માણસને જે પગાર અપાતો હોય છે તેનાથી પણ ઓછો પગાર દેશથી તાલીમ લઇને આવેલા યોગ્ય અને અનુભવી શિક્ષકને આપવામાં આવે છે. આ ગેર વાજબી છે. એટલું જ નહિ પણ અન્યાયથી ભરેલું છે. તેની લાયકાતની કે તેના વર્ષોના અનુભવની કશી ગણત્રી થતી નથી. આમ પગારની દ્રષ્ટિએ તેને ઉતરતો દરજ્જો આપવામાં આવે છે અને આશા રાખવામાં આવે છે કે અત્રેના બિન કેળવાયેલા શિક્ષકોનું માર્ગ દર્શન કરે, તેના પર યોગ્ય દેખરેખ રાખે. આવું કદી બનવા સંભવ છે ખરૂં? અને એક વાર પ્રારંભમાં જ પગારની દૃષ્ટિએ જેનું સ્થાન હલકું ગણવામાં આવ્યું તે આગળ જઇને પણ બીજા શિક્ષકો પર સારો પ્રભાવ નાખશે અથવા તેમને પોતાની નીતિથી આગળ દોરશે એવી આશા કરવી વ્યર્થ છે. કહેવાય છે કે દેશથી આવેલા શિક્ષકનો પગાર ભલે ઓછો હોય પણ તેને અહીંનો હક આપવામાં આવે છે. જે હજારો પાઉંડ ખરચ કરતાં પણ મળતો નથી. આવી ભાવના પાછળ જ શિક્ષકને ગુલામ તરીકે જોવાની વૃત્તિ છે. ખરી વસ્તુ તો એ છે કે અહીંના સમાજને શિક્ષકની જરૂર હોય છે તેથી તેને બોલાવવામાં આવે છે. તેના પર ઉપકારની ભાવનાથી નહિ. સમાજ 'અ' ને નહિ બોલાવતે તો 'બ' ને બોલાવવો પડતે. આમ કોઇને પણ બોલાવવાનું તો રહે જ છે. આથી જેને બોલાવીએ છીએ તેના પર ઉપકાર નથી થતો. શિક્ષકને આ દેશમાં નોકરી મળી છે તો સમાજને પણ એક શિક્ષક મળ્યો છે. આવો પરસ્પર અવલંબી સંબંધ જ આમાં ગણી શકાય. વળી તેને હકની દૃષ્ટિથી જોવામાં આવશે તો તે પોતાનું શિક્ષણ કાર્ય મુકી દઇ ૭ વરસ પૂરાં થતાં કોઇ વેપાર ધંધામાં જ માથું મારશે અને પોતાના હકની યથાર્થતા સિદ્ધ કરશે. માટે પગાર વગેરેની બાબતમાં તો તેની લાયકાત અને અનુભવ વગેરે પર જ ધ્યાન આપવું જોઇએ.

દેશમાં શિક્ષકોને અમુક પગાર મળે છે અને અહીં તો તેને ઘણો વધારે મળે છે એવી દલીલમાં પણ કંઇ સાર નથી. તુલના તો અહીંના લોકો અને અહીં નાં જીવન ધોરણને ધ્યાનમાં રાખીને જ કરી શકાય. ખરચ તો તેને આ દેશના ધોરણેજ કરવો પડવાનો છે.

પરચુરણ

—પોર્ટ એલીઝાબેથના જાણીતા સજ્જનો શ્રી બાબુભાઇ બી. રામજી અને શ્રી મગનલાલ ગજ્જર શનીવાર તા. ૪-૨-૫૬ ના રોજે ફીનીક્સ સંસ્થાની મુલાકાતે આવ્યા હતા. જેમણે મહાત્મા ગાંધીજીની તપોભૂમિમાં આવેલા ઇ. ઓ.નું પ્રેસ અને સ્વ કસ્તુરબા સ્મારક શાળાનું મકાનનું શાંતિથી નિરક્ષણ કર્યું હતું.

—'નાતાલ મરક્યુરી'માં ૪-૨-૫૬ના સમાચાર મુજબ ૧૯૫૫ની શરૂઆતમાં આશરે ૮૦૦૦ હીંદી બાળકો સ્કુલની સગવડના અભાવે બહાર રહેલાં હતા તે આંકડો હવે ૧૮૪૦૦ જેટલો થયાનું જણાય છે.

બાળકની સાચી વિધાતા કોણ?

(લેખક: ઉમિયાશંકર જોખાકર, જોબર્ગ)

"જનની જણ તો ભક્ત જણ, કાં દાતા કાં શૂર
નહિ તો રહેજે વાંઝણી, મત ગુમાવીશ નૂર"

ઉપર્યુક્ત ઉકિતને સાચી પાડવાનો આધાર માતા ઉપર છે, ગર્ભાવસ્થામાં બાળક અને માતાને જેટલો ગાઢો સંબંધ હોય છે તેટલો સંસારની બીજી કોઇ પણ બે વસ્તુ એમાં હોતો નથી. ગર્ભાવસ્થામાં માતા અને બાળકની વચ્ચે એક અતિ કોમળ નળી દ્વારા માતાના શ્વાસ સાથે શ્વાસ અને ભોજન સાથે ભોજન મળે છે. આવી સ્થિતિમાં માતા અને બાળકની સાથે એવો ગાઢો સંબંધ રહેવાનો કે માતાનું શારીરિક, માનસિક, સામાજીક, નૈતિક અને ભૌતિક સ્વરૂપ જેવું હશે તેવું જ સ્વરૂપ ગર્ભમાંના બાળકમાં આપોઆપ ઉતરશે. આ કારણથી માતાપિતાએ ગર્ભાધાન સંસ્કાર પહેલાં જ ઉત્તમ / સંતતિ ઉત્પન્ન કરવા માટે ઉત્તમ વિચારો, ઉત્તમ સ્વભાવ, ઉત્તમ રહેણી કરણી અને ઉત્તમ પ્રકારની તંદુરસ્તી ઉપર કાબુ મેળવવો જરૂરી છે. ગર્ભાધાનનો સમય એ બાળકના ભાવી જીવનનો ઘણોજ કીમતી સમય છે. આ સમયે માત પિતાના શુભાશુભ વિચારો, એમનાં મનની સ્થિતિ જેવાં હોય તેવાંજ ગુણદોષ ગર્ભમાં પ્રવેશે છે. આ કારણથી દરેક માતાપિતા આ સમયને ઘણુંજ મહત્વ આપે એ જરૂરી છે. ગર્ભધારણ થયા પછીની જવાબદારી માતાની છે. માતા જ્યારથી ગર્ભધારણ કરે છે ત્યારથી જ તે બાળકની સાચી વિધાતા બને છે. દરેક માતા પોતાનો બાળક ઉત્તમ બને એવી આશા રાખે છે. પરંતુ તે માટે તે બીજા ઉપર આધાર રાખે તે તદ્દન ખોટું છે. બાળકના જીવનનો આધાર તો તેની માતા ઉપરજ છે. ગર્ભાધાનથી બાળકના જન્મ સુધીના માતાના વિચારો, રહેણી કરણી જેવી હોય તે પ્રમાણેના સંસ્કારો બાળકમાં ઉતર્યા કરે છે. માતા જાણે એક ઉધાડો કેમેરો છે, રક્ષાઇડ અને બાળક કેમેરો ની અથવા પટ્ટી છે. નવમાસ દરમિયાન માતા પોતાના આહાર–વિહાર, વિચાર અને કર્મની જો નોંધ રાખે તો તેને માલમ પડશે કે તેનું જન્મેલું બાળક કેવું થશે. પ્રાચીન સમયમાં માતાને આ જાતનું જ્ઞાન પ્રથમથીજ આપવામાં આવતું હતું. ગર્ભાવસ્થા દરમિયાન માતાપિતા પોતાના ભાવી બાળકને ઉત્તમોત્તમ બનાવવા ખુબજ કાળજી રાખતા હતા. તેઓ સમજતા હતા કે ગર્ભના સંસ્કાર કદી પણ ટાળેલા ટળી શકતા નથી. આપણામાં જે સીમંત સંસ્કાર કરવાનો વિધિ છે તે એટલાજ માટે નક્કી થયેલો છે. ગર્ભાધાન સંસ્કાર અને સીમંતોન્નયન સંસ્કારની અગત્ય આજે તો નષ્ટ થયેલી માલમ પડે છે. એ બંને વિધિ ઉપર ઓછું ધ્યાન અપાવાનાં કારણે આપણાં બાળકોમાં જેવા સંસ્કારો જોઇએ તેવા સંસ્કારનો અભાવ માલમ પડે છે. ગર્ભાધાન સંસ્કાર અને સીમંતોન્નયન સંસ્કારના નિયમોના પાલન વિના ભાવી પ્રજા સદ્દગુણી, શાંત, ધર્મનિષ્ઠ, બુદ્ધિ શાળી, નિરોગી અને સુખી બનવાને બદલે સ્વચ્છંદી, ક્રુર, અધર્મી, ઉગ્રસ્વભાવવાળી, વ્યસની, મંદબુદ્ધિ, રોગી અને અલ્પાયુ બને તેમાં નવાઇ નથી. ગર્ભાવસ્થામાં માતાએ હંમેશાં સાત્વિક ખોરાક લેવો જોઇએ. માતાપિતાને જો પોતાને ત્યાં ધાર્મીક પુરૂષ અવતરે એવી ઇચ્છા હોય તો એવાં ધાર્મીક પુરૂષના જીવનચરિત્રો વાંચવા–સાંભળવા જોઇએ. હિરણ્યકશિપુની પત્નીના ગર્ભમાં પ્રહલાદજી હતા ત્યારે નારદ મુનિએ પ્રહલાદની માતાને જ્ઞાન આપ્યું હતું. અભિમન્યુ સુભદ્રાના ગર્ભમાં હતા ત્યારે શ્રીકૃષ્ણે ચક્રવ્યુહનું જ્ઞાન સુભદ્રાને આપ્યું હતું. તે જ્ઞાન અભિમન્યુમાં સ્થિર થયું હતું. વિદુષી બાઇ મદાલસાએ પણ પોતાના બાળકોને હાલરડાંદ્વારા સંસ્કાર આપીને વીર અને બ્રહ્મજ્ઞાની બનાવ્યા હતા. હિરણ્યકશિપુએ પ્રહલાદને ઇશ્વરભક્તિથી વિમુખ કરવા ખુબ પ્રયત્ન કર્યો પરંતુ ગર્ભના સંસ્કાર એવા સચોટ હતા કે તે તેમાં નિષ્ફળ ગયો. નેપોલિયન પણ જ્યારે ગર્ભમાં હતો ત્યારે તેની માતા લડાઇ વખતે ઘોડા ઉપર બેસી પોતાના પતિ સાથે યુદ્ધમાં જતી હતી વળી યુદ્ધ સંબંધી વાતચીતમાં પણ તે ખુબ રસ લેતી હતી. ગર્ભમાંના નેપોલિયન ઉપર આ સંસ્કારોના ખુબ ઉંડી છાપ પડી અને નાનપણથીજ તેનામાં વીરતાના અંકુરો ફુટી નીકળ્યા. શિવાજીની માતા જીજીબાઇએ પણ ગર્ભાવસ્થામાં જ શિવાજીમાં વીરતાના સંસ્કારો સીંચ્યા હતા. સ્કોટલેન્ડના પ્રસિદ્ધ કવિ રોબર્ટ બર્ન્સ વિષે પણ એમ કહેવાય છે કે તેની માતા ગર્ભવતી હતી ત્યારે તે અનેક કાવ્યો ગાયા કરતી હતી. પોતાનું ઘરકામ કરતાં કરતાં પણ તે જુદાં જુદાં કાવ્યોજ ગાયા કરતી હતી. પ્રસિદ્ધ ચિત્રકાર ફ્લેક્સ મેનની માતા પણ ગર્ભાવસ્થા દરમીયાન ઉત્તમ ચિત્રોનુ બારીકાઇથી અવલોકન કરતી હતી. તેના એ ગુણો તેના પુત્રમાં આવ્યા.

બાળકોની રીતભાત, તંદુરસ્તી, ગુણ–અવગુણ–સ્વભાવ વગેરેનો તમામ આધાર ગર્ભાવસ્થામાં માતાની જેવી સ્થિતિ હોય તેના ઉપરજ અવલંબે છે. આ કારણથી ગર્ભાવસ્થામાં માતાએ ખુબજ સાવચેતી રાખવાની જરૂર છે. એમાં શક નથી., પાંચમે માસે બાળકનું હૃદય અને સાતમે માસે મગજ પુરેપુરૂં તઇયાર થાય છે. આ કારણથી જ આપણાં શાસ્ત્રોમાં પાંચમા અને સાતમા માસે સીમંત–સંસ્કારની વિધિ કરવામાં આવે છે. આને 'ખોળો ભરવો' એમ પણ કહે છે. સીમંત વિધિ બાદ તે અ-ગૃહિણી બને છે. મતલબ કે તેના માથેથી ગૃહસંસારની જવાબદારી ઓછી થાય છે અને બાળકને સંસ્કાર સીંચવાની જવાબદારી વધે છે.' ગર્ભીણી સ્ત્રી માટે અમુક નિયમો નક્કી કરેલા છે તેનું પાલન થાય એ ખાસ જરૂરી છે. કોલસા રાખોડી, ઠીકરાં, લાકડાં, સૂપડું, ખાંડણિયો યંત્ર, ડાંગરના છોડાં વગેરે ઉપર બેસવું નહિ. ચોટલાના વાળ છુટા રાખવા નહિ, અશુભ કે અમંગળ વાણી બોલવી નહિ, મનમાં ઉદ્વેગ કે ચીંતા રાખવાં નહિ, ઘરમાં કલેશ કંકાશ કરવો નહિ, શરીર થાકી જાય તેવું કામ કરવું નહિ, પોતાના ઘરની સ્થિતિ અનુસાર વસ્ત્રાભુષણ પહેરવાં અને સતશાસ્ત્રો વાંચવાં. બહુ ઉતાવળા ચાલવું નહિ, મોટર કે વિમાનની મુસાફરીથી પણ ચિત્તમાં ચંચળતા આવે છે. ખારા–ખાટા–તીખા પદાર્થો ખાવા નહિ, આવી રીતે સારા નિયમોનું પાલન કરવાથી સારા દ્રઢ અંગવાળાં, બળવાન, દીર્ઘાયુ અને સંસ્કારી બાળકો ઉત્પન્ન કરી શકાય છે. દરેક માતા પોતાના નવ માસ દરમીયાન પોતાનાં જીવનને બરાબર સંયમી અને તપસ્વી બનાવે તો અવશ્ય તે પોતાની કુખને દીપાવે એવાં સંસ્કારી બાળકો મેળવવા ભાગ્યશાળી થાય. પૂજ્ય ગાંધીજીએ પણ આત્મકથામાં લખ્યું છે કે મારા સરકાર મારી માતાને આભારી છે. જો કે માનવીના જીવનમાં પૂર્વજન્મના સંસ્કાર–ગર્ભના સંસ્કાર–શિક્ષણના સંસ્કાર–સોબતના સંસ્કાર વગેરેનો સુમેળ હોય છે પરંતુ એ બધાંમાં ગર્ભના સંસ્કાર ઘણોજ મહત્ત્વનો ભાગ ભજવે છે.

બાળકના જન્મ પછી બાળકને ઉત્તમ શિક્ષણ આપવા માટે માતાપિતા ખુબ કાળજી રાખે છે. તે કરતાં બાળક ગર્ભમાં હોય તે વખતે જ માતા પોતાના ભાવી બાળકમાં જરૂરી શિક્ષણના સંસ્કાર સીંચે એ વધુ અસર ઉપજાવે છે. શિક્ષકોનું કામ બાળકના ઉપર ખેતી કરવાનું છે. અને માબાપનું કામ શિક્ષકોને ઉત્તમ બી આપવાનું છે. હાલના સમયમાં જ્યાં ત્યાં શિક્ષકો માબાપોનો દોષ કાઢે છે અને માબાપો શિક્ષકોનો દોષ કાઢે છે. પરંતુ ખેતી માટે ઉત્તમ કળા સાથે ઉત્તમ બીની પણ જરૂર છે. એ વાત ભુલાવી ન જોઇએ.

આપણે અજ્ઞાનમાંથી નીકળીને અજવાળામાં આવવાનું છે. આસુરી પ્રકૃતિ છોડીને દૈવી પ્રકૃતિ સ્વીકારવાની છે. દૈવી ગુણો બાળકોને માતાપિતા તરફથી વારસામાં મળવા જોઇએ. તેટલા માટે માબાપોની ફરજ છે કે તેઓએ પોતાને માટે અને ભાવી પ્રજાના કલ્યાણને માટે સદાચારી રહેવું જોઇએ. સારાં કપડાં મળે, સારૂં ખાવાનું મળે, મોટર, સ્ત્રી, પુત્ર, ધન, કીર્તી વગેરે બધું મળે તોપણ આપણું જીવન શા માટે છે એ બાબત સમજવામાં નહિ આવે ત્યાંસુધી બધું નકામું છે. હીંદુ ધર્મમાં સોળ સંસ્કારો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. તેમાં પહેલો ગર્ભાધાન સંસ્કાર અને છેલ્લો વિવાહ સંસ્કાર છે. આજે તો વિવાહ સંસ્કાર પણ નામનો જ રહેલો છે. આપણે સૌ હીંદુઓ એ સોળે અગત્યના સંસ્કારને મહત્વ આપી તેનું ગાંભીર્ય સમજીએ. ખ્રિસ્તીઓ અને મુસલમાનો બાળકના જન્મ પછી સુન્નત અને બેપ્ટીઝમની ધાર્મીક ક્રિયાઓ કરે છે. પારસીઓ પણ નવજોતની ધાર્મીક ક્રિયા કરે છે. એ બધાનો 'આશય બાળકમાં સુસંસ્કારો લાવવાનો છે.

અંતમાં ગર્ભાવસ્થામાં પડેલા સુસંસ્કારો અથવા કુસંસ્કારો કે જે ઘણાં એ પૈસા ખરચવાથી ફેરવી શકાતા નથી. તે માટે માતા પોતાનું જીવન સુધારે અને નવ માસ સુધી પોતાના આચાર–વિચાર શુદ્ધ અને ઉચ્ચ પ્રકારના રાખવા કાળજી રાખે. જે માતા પિતા મહામહેનતે મેળવેલું ધન બાળકોના શિક્ષણમાં ખર્ચે છે તેઓ ધન્યવાદને પાત્ર છે પણ તેમના કરતાં તો જેઓ પોતાનાં તન-મન બાળકોના પાલન પોષણમાં ખર્ચે છે તેઓ વિશેષ ધન્યવાદને પાત્ર છે. પરંતુ એ કરતાં પણ જેઓ એક કોડી પણ ખર્ચ્યા વિના ગર્ભાવસ્થાના નવ માસનાં બાળકને ઉચ્ચ સંસ્કારોનો વારસો આપે છે તે સૌથી વધારે ધન્યવાદને પાત્ર છે.

જોડણી કોશ મોટો

ગુજરાતી ટુ ગુજરાતી ડીકશનરી.
કીમત પાં. ૧–૨–૬.
મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઇ, તા. ૩૦-૧-૫૬.

પ્રજાસત્તાક દિનની ઉજવણી

ભારતે ૨૬ મી જાન્યુઆરીના રોજ પ્રજાસત્તાકની છઠ્ઠી સંવત્સરી ખુબ જ ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવી હતી. દેશ ભરમાં ધ્વજવંદનો, લશ્કરી કવાયતો, સલામીઓ, સભા, સરઘસો તેમજ ભારતના કોટિ કોટિ લોકોની જુદી જુદી ભાષાઓ, રિતરિવાજો, ધર્મો, રહેણી કરણીની વિવિધતાઓમાં રહેલી એ મહાન દેશની એકતા દર્શાવતી તેમજ તેના સમૃદ્ધ સાંસ્કૃતિક વારસાની પ્રતિકરૂપ સંસ્કાર-નૌકાઓ, લોકનૃત્યો, સુશોભનો, રોશનીઓ વગેરે યોજવામાં આવ્યા હતા.

પરંતુ આ વખતે મુંબઇ, કટક અમુક સ્થળોએ તાજેતરમાં થયેલા ભાષાવાર તોફાનો અને પ્રાદેશિક ઝઘડાઓને કારણે ઉભી થયેલી તંગદિલીને લીધે પ્રજાસત્તાક દિનની ઉજવણી ઝાંખી લાગતી હતી. મુંબઇમાં રોશની તથા અન્ય કાર્યક્રમો રદ કરવામાં આવ્યાં. ઓરિસ્સાએ અશાંતીની છાપ તળે પ્રજાસત્તાક દિન ઉજવ્યો.

રાષ્ટ્રપતિનો સંદેશો

રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદે ભારત માં કલ્યાણકારી રાજ્યની સ્થાપના કરવા અને વિશ્વની શાંતી જાળવવામાં ફાળો આપવા માટે દેશજોગી હાકલ કરી હતી.

વિકાસ યોજના

દેશની વિકાસ યોજના અંગે રાષ્ટ્ર પતિએ કહ્યું કે બીજી પંચવર્ષીય યોજનાનો ખરડો તઇયાર થઇ ગયો છે. અને તેને આખરી સ્પર્શ અપાઇ રહ્યો છે પ્રથમ પંચવર્ષિય યોજનામાં નક્કી થયેલાં લક્ષ્યાંકો સિદ્ધ થયાં છે અને અમુક કિસ્સાઓમાં તો તે વટાવી જવાયા છે. તેમણે વધુમાં કહ્યું કે બીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં નાના ગૃહ ઉદ્યોગોને વધારે અગત્ય આપવાની જોગવાઇ છે જેને પરિણામે બેકારીનો પ્રશ્ન ઠીક ઠીક રીતે ઉકેલવાની આશા રહે છે.

બીજી યોજનામાં આરોગ્ય અને કેળવણી માટે વધુ રકમો ફાળવવામાં આવી છે. જેને પરિણામે બન્ને ક્ષેત્રો માં અત્યારે મળતી સેવાઓ માત્ર સુધરશે એટલું જ નહિ પણ વિસ્તરશે.

ગોવા

ભારત પ્રમુખે ગોવાનો ઉલ્લેખ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, "ગોવાના પ્રશ્નનો શાંતીમય ઉકેલ લાવવા માટેની આપણી તમામ અપીલોની ફિરંગી સરકાર પર કશી અસર થઇ નથી. અને ત્યાંના સત્તાવાળાઓએ આઝાદી માટેની સ્વાભાવિક આકાંક્ષાઓને દબાવી દેવા માટે બળનો ઉપયોગ કર્યો છે. એ પ્રત્યેની મારા દેશ વાસીઓની ખેદની લાગણીમાં હું પણ મારો સૂર પુરાવું છું."

હજુ પણ પોર્ટુગાલ સમજશે અને ભારતના ભૌગોલિક, ઐતિહાસીક અને સાંસ્કૃતિક ભાગ સમું ગોવા ભારતને આપવા માટે સંમત થશે. તેવી તેમણે આશા વ્યક્ત કરી હતી.

વિદેશ નીતિ

ભારતની વિદેશ નીતિનો ઉલ્લેખ કરતાં ભારત પ્રમુખે કહ્યું કે શાંતીમય સહજીવન અને યુદ્ધમાં નહિ ઘસડાવાની નીતિની આપણા વડા પ્રધાન હિમાયત કરી રહ્યા છે. તેને આ વર્ષે એશીયા અને યુરોપમાંની વધુ ટેકો સાંપડ્યો છે.

શાંતીમય સહજીવનના સિદ્ધાંતને વરેલા વિસ્તારો વધુ વિસ્તૃત થાય એ આનંદની વાત છે.

એકતા માટે અનુરોધ

વડા પ્રધાન પંડિત નેહરૂએ ભારતની એકતા અને અખંડિતતાની અગત્ય સંપુર્ણપણે સમજવાનો ભારતની જનતાને હાર્દીક અનુરોધ કર્યો હતો. પંડીતજીએ લોકસહાયક સેનાના સ્વયં-સેવકોને સંબોધતાં આ અનુરોધ કર્યો હતો. તેમણે કહ્યું કે આપણે ભારતી એકતા સંપુર્ણપણે સમજવી જોઇએ. ભારત એક દેશ છે એમ મનમાં સમજવું એ એક વસ્તુ છે, પરંતુ આના કરતાં પણ વધુ અગત્યની વાત એ હકિકતને તમારા હૃદયમાં ઉતારો એ છે. મુંબઇ અને કટક ખાતે બનેલા તાજેતરનાં બનાવોનો ઉલ્લેખ કરતાં વડા પ્રધાને કહ્યું, "આ સ્થળોએ જે ઉશ્કેરાટ અને હિંસાનું પ્રદર્શન થયું તેથી પુરવાર થાય છે કે આપણે એક દેશમાં રહીએ છીએ તે હજુ આપણે સમજ્યા નથી."

ભારતના રાજ્યોની પુનર્રચના વહિવટી સગવડો માટે જ થઇ રહી છે. કોઇ ચોકક્સ નિર્ણય ન ગમતો હોય તો પણ આવી અસંમતિ શાંતીથી વ્યક્ત કરવી જોઇએ. રાજ્યોની પુનર્રચના અંગે કોઇ નિર્ણય લેવાયો હોય તો તે આખરી નથી. અને કોઇ પણ એને પાછળની બદલી શકે છે.

મુંબઇ, કટક અને અન્યત્ર જે કાંઇ બન્યું છે તે મૂર્ખાઇ ભરેલું વલણ બતાવે છે. આવા વલણથી તો ભારતને નુકસાન થાય છે અને એકતા પર છીણી મુકાય છે.

બંગાળ-બિહારનું જોડાણ

મુંબઇ, કટક અને અન્ય સ્થળોએ ફાટી નીકળેલા ભાષાવાર તોફાને અને સામુદાયીક હિંસાએ સમગ્ર રાષ્ટ્રને હલાવી નાખ્યું છે. તેમજ રાષ્ટ્રીય એકતાના મુળિયાંને કોરી રહેલાં વિષમયં દર્દમાં જકડાઇ ગયેલી પ્રજાને એક નવો વિદ્યુત આંચકો આપ્યો છે. મુંબઇ અને અન્ય સ્થળોએ પ્રાંતવાદ અને ભાષાવાદના ભયંકર રાક્ષસે પોતાનું કદરૂપું માથું ઉંચક્યું. પરિણામે જાનમાલ અને જાહેર મિલ્કતની ભયંકર ખુવારી થઇ.

પરંતુ ભારતીય પ્રજાનો સ્વદેશ પ્રેમ અને દેશભક્તિ ફરીને એકવાર સ્થાપિત થયાં અને એક નવું જ માનસ સર્જાયું: જે ભાષાવાદમાં રહેલા લોકશાહી અને રાષ્ટ્રીય એકતા પરના ગંભીર ખતરાને સમજવા લાગ્યું છે. આ નવા માનસ થી સમગ્ર દેશે પશ્ચિમ બંગાળી અને બિહારના જોડાણ માટેના ઐતિહાસીક નિર્ણયને એક અવાજે વધાવી લીધો છે. આ નિર્ણયને સ્વાતંત્ર્ય પછીના સૌથી મહાન પગલાં તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યો છે.

બન્ને રાજ્યોના વડા પ્રધાનોએ જાહેર કર્યું છે કે જોડાણની વિગતો સંભાળપુર્વક તઇયાર કરવામાં આવશે. અને આ જોડાણ રાજ્યોના લોકોની સંમતિથી સ્વૈચ્છીક રીતે કરાશે. આ નિર્ણય ફરીને એકવાર ભારતીય પ્રજાની રાષ્ટ્રીયતા અને એકતા સિદ્ધ કરે છે. અને સમગ્ર દેશને માટે અનુસરવાનો એક સુંદર આદર્શ પૂરો પાડ્યો છે.

દેશભરમાં થયેલ ભાષાવાર હિલચાલના દધિમંથને વિખવાદનાં વિષની સાથેસાથ અમૃત પણ સર્જ્યું છે. દ્વિભાષી અને બહુભાષી રાજ્યરચના એ આ અમૃતનું નક્કર સ્વરૂપ છે. અને સરહદી ઝઘડાઓ તથા પ્રાદેશિક કડવાશો દુર કરવા માટેનો એ એક માત્ર વિકલ્પ છે. એવી આશા દર્શાવાય છે કે ઓરિસ્સા અને આસામ પણ બંગાળી અને બીહારના બનેલા આ સૂચિત પુર્વપ્રદેશમાં જોડાશે.

—ધી ઇસ્ટ લંડન હીંદુ સોસાયટીના મંત્રીજી જણાવે છે કે એ સંસ્થાદ્વારા બપોર બાદ ચલાવાતી ગુજરાતી શાળા માં ફેબ્રુઆરી માસથી શ્રી લાલભાઇ બી માસ્ટર શાળાના પ્રીન્સીપાલ તરીકે જોડાયા હોવાથી હવેથી પાંચમાં ધોરણ સુધીનું શિક્ષણ અપાશે.

બે અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ ફેબ્રુઆરી	હીંદુ ૨૦૧૨ પોષ-મહા	મુસલમાન ૧૩૭૫ જ. ઉ. આ. રજ્જબ	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૧૦	વદ ૧૪	૨૭	૧૨	૫-૩૧	૬-૪૯	શિવરાત્રિ
શની	૧૧	,, ૩૦	૨૮	૧૩	૫-૩૨	૬-૪૮	પંચક બેઠાં
રવી	૧૨	સુદ ૧	૨૯	૧૪	૫-૩૨	૬-૪૮	,,
સોમ	૧૩	,, ૨	૩૦	૧૫	૫-૩૩	૬-૪૭	,,
મંગળ	૧૪	,, ૩	૧	૧૬	૫-૩૩	૬-૪૭	,,
બુધ	૧૫	,, ૪	૨	૧૭	૫-૩૪	૬-૪૬	,,
ગુરૂ	૧૬	,, ૫	૩	૧૮	૫-૩૪	૬-૪૬	વસંતપંચમી પંચક ઉતર્યાં
શુક્ર	૧૭	,, ૬	૪	૧૯	૫-૩૫	૬-૪૫	ગોપાળકૃષ્ણ ગોખલેનું અવસાન
શની	૧૮	,, ૭	૫	૨૦	૫-૩૫	૬-૪૫	
રવી	૧૯	,, ૮	૬	૨૧	૫-૩૬	૬-૪૪	
સોમ	૨૦	,, ૯	૭	૨૨	૫-૩૬	૬-૪૪	
મંગળ	૨૧	,, ૧૦	૮	૨૩	૫-૩૭	૬-૪૩	
બુધ	૨૨	,, ૧૧	૯	૨૪	૫-૩૭	૬ ૪૩	જયા એકાદશી. પૂ. કસ્તુરબા
ગુરૂ	૨૩	,, ૧૨	૧૦	૨૫	૫-૩૮	૬-૪૨	નિર્વાણ દિન (અવસાન ૧૯૪૪)

અમારી નવી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પ્રકરણ છઠ્ઠું

(ગતાંકથી ચાલુ)

મા ની ઉતરક્રિયા પૂરી થતાં એ બનારસ જવા તઇયાર થયેલો ત્યારે પિતાજીએ એને રોકેલો. એણે દબાયેલા રોષ સાથે કહેલું, 'મારી માને તમે જ મારી નાખી છે, મારે હવે અહીં નથી રહેવું.' ત્યારે એની આંખો ઉભરાઇ આવી હતી અને પિતાની આંખના ખુણા લાલ બન્યા હતા તેની યે સ્મૃતિ તાજી હતી. મામાએ પિતાજીને સમજાવ્યા કે થોડા દિવસ ત્યાં રહેશે ને મન સ્વસ્થ થશે એટલે તેઓ જાતે જ તેને મૂકી જશે ત્યારે તેને જવાની રજા મળી હતી, પરંતુ તે વખતે ય એના મનમાં તો પિતાજીનું મુખ ફરીને ન જોવાનો જ સંકલ્પ હતો

બનારસમાં મામા-મામી હેતથી એને રાખતા હતા, પરંતુ એના જીવને ચેન પડતું નહોતું પિતાજીએ ચાર દિવસ પછી જ કાગળો લખવા માંડયા હતા, કારણ કે લખનૌ શહેરમાં એમની નિંદા થવા માંડી હતી. પિતાજી જેવા મોટા જમીનદાર બે નહિ, ચાર પત્નીઓ રાખે તેમાં સમાજને વાંધો નહોતો, પરંતુ બધી પત્નીઓની તેમણે સંભાળ રાખવી જોઇએ ને દીકરાને તો પોતાની પાસેથી દુર ખસેડી જ શકાય નહિ એમ બધા કહેતા હતા. મામા એને મોકલવા ઇચ્છતા નહોતા। પરંતુ તેઓ લાચાર હતા. પિતાજી સાથે વેર કરવાની એમની તઈયારી નહોતી. અંતે કમલનયને જ પોતાનો રસ્તો શોધી લેવો પડયો હતો.

મામાની નજીકમાં રહેતા ને એમના સાથે ગાઢ સંબંધ ધરાવતા સુરતના મનોરદાસજી કમલનયન પ્રત્યે બહુ મમત્વ ધરાવતા હતા. તેઓ સ્થિતિસંપન્ન, પ્રેમાળ ને ધાર્મીક વૃત્તિના હતા. કમલની માને પણ તેઓ ઓળખતાં મનોરદાસનાં પત્ની તો કમલેશને જોઇ ઉંડા દુ:ખની લાગણી અનુભવતી. કમલે એક દિવસ એમને ત્યાં જઇને પોતાના સંકલ્પની વાત કરી ને એમાં સહાયરૂપ થવા વિનંતિ કરી. મનોરદાસને માર્ગ તો તરત જ સુઝ્યો, પરંતુ તે લેવાની હીંમત ચાલી નહિ. કમલને એમણે કહ્યું: 'મામાજી સાથે હું વાત કરીશ, તેઓ રજા આપશે તો તને સુરત મોકલી આપીશ. ત્યાં કામ કરજે ને સુખથી રહેજે.'

કમલનયનને ડર હતો કે મામાજી સંમતિ આપશે નહિ, પરંતુ મનોરદાસની સમજાવટથી તેઓ કબુલ થયા ને એક દિવસ, 'કમલ બનારસથી કયાંક નાસી ગયા છે' એવા ખબર મામાએ કમલનયનના પિતાજીને લખનૌ મોકલી આપ્યા. એ પછી તો ઘણી ધમાલ થઈ. પિતાજી ત્યાં દોડી આવ્યા. મામા ઉપર આક્ષેપો થયા. મરેલી મા પણ દોષિત મનાઇ. કમલેશ ઉપર કુસંસ્કારોના આક્ષેપો મુકાયા. બંને કુટુંબ વચ્ચે વેર બંધાયાં, પરંતુ જે બન્યું હતું તે મિથ્યા થઇ શકયું નહિ.

કમલેશ આ બધું સંભારતાં અહીં સુધી આવીને સ્થિર થઇ ગયો. એ વખતે સોળમું વર્ષ એને ચાલતું હશે, આજે તો પચાસમાં વર્ષમાં પ્રવેશ થઇ ગયો છે. જીંદગીએ જાણે નવો વળાંક ત્યારથી લીધો છે.

જીવનમાં પહેલી જ વાર એ એકલો મુસાફરી કરતો હતો. આ પૃથ્વી ઉપર એનું કોઇ જ ન હોય ને એણે એકલાએ જ જીવનનો કઠિન માર્ગ ખેડવાનો હોય એવા ભાવો પ્રથમ તો એના દિલમાં પ્રગટયા હતા, પરંતુ થોડી વારમાં જ માતાના સાનિધ્યનો એને અનુભવ થવા લાગ્યો. મા એની સાથે હોય, એને દોરતી હોય, સંભાળતી હોય એવું એને લાગવા માંડયું. પિતા તરફ પેદા થયેલો તિરસ્કારનો ભાવ પણ જાણે પલટાયો પિતા છે નહિ, હતા નહિ, હશે નહિ એવી ઉદાસીનતા એના અંતરમાં વ્યાપી ગઇ. માતાની પુનિત ને જીવંત સ્મૃતિ, નવાં જીવનની તીવ્ર ઝંખના અને અત્યંત લાગણીમય અવસ્થામાંથી એના જીવનનું પ્રથમ કાવ્ય પેદા થયું. કમલેશે કોઇને કહ્યું નથી, પરંતુ અંતરથી એ માને છે કે એના હૈયામાં કાવ્યનું બીજ એની પ્રેમ ને ત્યાગસ્વરૂપ માતાએ જ રોપ્યું છે. માતાની સ્મૃતિ કાવ્યરૂપે એના અંતરમાં અખંડ જયોતની જેમ સદાયે જલતી રહે છે.

કમલેશ ઘડીભર ભૂતકાળની એ અવસ્થાએ પહોંચી ગયો. વનવગડાને વીંધતી ગાડી દોડી જાય છે. એ બારીની પાસે બેઠો દુર દુર ક્ષિતિજ સુધી દ્રષ્ટિ દોડાવે છે. કોઇ એને બોલાવે છે ત્યારે તેનું ધ્યાન જતું નથી. ભૂખતરસ પણ જાણે ભુલાઇ ગયાં છે. મા એની દેખાય છે સર્વત્ર, છતાં એ સ્થુળરૂપે નથી તેનું ભાન છે. સુરત જોયું નથી, કંઇ જ જોયું નથી, હવે કયાં જવાનું, કેમ રહેવાનું, શું કરવાનું તેની કશી યે ખબર નથી. બહાર ઘોમ ધખે છે, દુર ઝાંઝવાનાં જળ ઉછળે છે, પરંતુ મનમાં તો જાણે અંધકાર વ્યાપેલો છે. અચાનક કોઇ આવે છે ને દીવો પેટાવે છે, અંતરનો ઓરડો ઝળહળી ઉઠે છે, આંખ ચોળીને એ જુએ છે તો મા જ છે. એક ખુણામાં એ કોડીયું ગોઠવે છે, વાટ સમારે છે ને પછી એની સામે વાત્સલ્યભર્યા સ્મિતથી જોઇ રહે છે. કમલનયન એક ઝણઝણાટી અનુભવે છે ને ચિતમાં પેદા થયેલાં સ્પંદનો શબ્દોમાં આકાર પામે છે. એનું હૈયું આનંદથી ઉભરાવા લાગે છે ને મનસાગરનાં મોતી આંખમાં ચમકી જાય છે.

કોઇ પુછે છે: 'કેમ બેટા, રડે છે?'

કમલનયન સ્વસ્થ થઇ જુએ છે તો બાજુમાં બેઠેલી એક વૃદ્ધા આ પ્રશ્ન તેને પુછી રહી છે. એ જવાબ આપે છે, 'કંઇ નથી' પણ હૈયું હાથ રહેતું નથી, સાથેના પ્રવાસીઓના દિલમાં કરૂણા ઉભરાય છે. કોઇ પૂછે છે:

'એકલો છે?...નાસી આવ્યો છે?... માતાપિતા નથી?' કમલ એકેય પ્રશ્નના જવાબ આપી શકતો નથી ને સ્ટેશન આવતાં ઉતરી પડી બાજુના ડબ્બામાં ચાલ્યો જાય છે.

પ્રવાસ પૂરો કરી એ સુરત આવ્યો. રામપ્રસાદ એમને લેવા માટે સ્ટેશને આવ્યા હતા, પરંતુ બંને એકબીજાને ઓળખતા નહોતા એટલે દસેક મિનિટ સુધી મેળાપ થયો નહોતો. શું કરવું તે સુઝયું નહિ એટલે સ્ટેશનની બહાર નીકળવાના દરવાજા પાસે સામાન પકડીને તે ઉભો રહ્યો. રામપ્રસાદ શોધતા શોધતા ત્યાં આવ્યા ને પૂછ્યું: 'તારૂં નામ કમલનયન? બનારસથી આવે છે?' કમલનયન ખુશ થઇ ગયો. રામપ્રસાદના અવાજમાં મનોરદાસના જેવું જ વાત્સલ્ય ને આંખમાં એવો જ સ્નેહ. એમણે એના હાથમાંથી થોડો સામાન લઇ લીધો હતો તેનું યે કમલેશને અત્યારે સ્મરણ થઇ આવ્યું.

કમલેશની સ્મરણયાત્રા ફરીને અહીં થંભી પળનો ઇતિહાસ તાજો હતો. પણ મન આગળ વધવાને બદલે પાછું જવા લાગ્યું ને ફરીને બાળપણથી માતાના મૃત્યુ સુધીની ચિત્રાવલિ આંખ આગળથી પસાર થવા માંડી કમલેશ થાકયો, આરામથી પડયો હતો તે ઉભો થયો. રાત જામતી જતી હતી તે તરફ એનું ધ્યાન ગયું. ઓરડીનું બારણું ખુલ્લું જ હતું. બંધ કરવા જતાં એ પરસાળમાં થોડીવાર ઉભો રહી ગયો.

'સવારે માધવી આવશે.' એ ગણગણ્યો. મનમાં કાર્યક્રમ ગોઠવવા લાગ્યો: 'દુર કયાંક એકાંત સ્થળે જઇશું. એ પૂછશે તેમ બધું કહીશ ને એના જીવન વિષે પણ જાણીશ.' ફરી મનમાં થયું: 'સરલતાની જીવંત મૂર્તી જ છે એ.'

બારણું બંધ કરી પથારીમાં પડયો. આંખ ને માથું ભારે લાગતાં હતાં છતાં ઉંઘ આવતી નહોતી. વિચારવાનું કંઇ બાકી નહોતું, પણ મનના ચકાવા બંધ પડયા જ નહિ. એ અકળાયો. પથારીમાં બેઠા થઇ એણે આંખ મીંચી મનને સ્થિર કરવા પ્રયત્ન કર્યો, પરંતુ બિડાયેલાં પોપચાંમાં પ્રથમ માતાની મૂર્તી-આવી, પછી માધવીની. અંતરમાં કાવ્યનું ગુંજન શરૂ થયું. હોઠ ઉપર શબ્દો રમવા લાગ્યા:

'તુંહી તુંહી બસ એક જ આત્મની
પરમ પ્રેમકલા ખીલવી શકી,
તુજ દિલે દરિયાવ અમીતના,
ઝીલી શકુ ન, કરૂં બસ વંદના'

કમલેશના રોમરોમમાં માધવીનું સ્મરણ વ્યાપી ગયું. એને થયું, 'નિદ્રાની હવે જરૂર નથી. માએ પ્રગટાવેલી કાવ્યની જ્યોત આજ સુધી જલતી રહી છે, માધવી એમાં સ્નેહ પુરશે ને તેને સદાયે જલતી જ રાખશે.'

—ક્રમશઃ

કાવ્યની જયોત માતાએ પ્રગટાવી, માધવી પોતાનો સ્નેહ સીંચી તેને અખંડ રાખશે?

જરૂરી: એક વાંચકે "ભાઇ" શિર્ષક એક લખાણ ઇ. ઓ. માટે મોકલેલું તે મળતું નથી માટે ફરી લખી મોકલવા વિનંતિ છે.

કોઇને પણ પત્ર લખતી વેળા તે પત્રના મથાળે તમારૂં પૂરૂં સરનામું અવશ્ય લખવું જોઇએ.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૨૧૩ મેડોસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફેરેરાસટાઉન, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

સામાચાર સંગ્રહ

રોડેશીયાના ખબર

—હીંદ સ્વાતંત્ર્ય દિનના પ્રસંગે સોલ્સબરીમાં સેન્ટ્રલ આફ્રીકન ફેડરેશનના એજ્યુકેશન મીનીસ્ટર ઓનરેબલ મી જે. એમ. ગ્રીનફીલ્ડને પંદર ઇન્ડિયન ડોકયુમેનટ્રી ફીલ્મની ભેટ આપવામાં આવી હતી. આ અતિ ઉપયોગી ભેટ માટે તેમણે હીંદ સરકારનો આભાર માનતાં કહ્યું હતું કે આ લેખો હીંદની સાચી માહિતિ મેળવવામાં મદદ રૂપ બનશે અને આશા રાખી હતી કે ભારત અને સેંટ્રલ આફ્રીકન ફેડરેશન કોમનવેલ્થના સભ્યો હોય ઉભયને અરસ પરસના સુસંબંધ માટે એ ફીલ્મ સાધન બનશે.

—દક્ષિણ રોડેશીયામાં એપાર્ટહેડ–સોલ્સબરી નજીક મેકીલવેન નેશનલ પાર્કના ટી ગાર્ડનમાં બે વાર એશીયનોએ ચા પાણી મેળવવાનો આગ્રહ કરવાથી તેના માલીકે "યુરોપીયન્સ ઓનલી રાઇટ ઓફ·એડમીશન રીઝવર્ડ" ની નોટીસ મુકી હતી.

—સોમવારના ૩૦મી જાન્યુઆરીએ ડરબન આવેલી 'કંપાલા' સ્ટીમરમાં ૬૮૬ જેટલા હીંદી પાસીંજરો પૈકી ૩૪૦ જેટલાં નવાં સ્ત્રી, બાળકો હતાં જે ડૉ. ડોંગીસના ૧૦–૨–૧૯૫૩ ના પ્રતિબંધિત કાયદાની ત્રણ વર્ષની મર્યાદાની રૂએ છેલ્લો સમુહ હતો. એ પૈકી કેટલીક સ્ત્રીઓને ઇમીગ્રેશન ખાતાના જરૂરી કાગળીયાંના અભાવે અંટકમાં રહેવું પડયું હતું.

—દ. આ. હીંદી શિક્ષા સંઘનો છઠ્ઠો વાક પ્રતિયોગિતા અને પ્રમાણ પત્ર વિતરણ સમારંભ રવીવારે ૧૨–૨–૫૬ ના દિને લોર્ન સ્ટ્રીટપર આવેલા મહાત્મા ગાંધી હોલમાં મળવાનું નિશ્ચિત થયું છે.

યુનીયનનું અવનવું

—જોબર્ગમાં ૫મી ડીસેમ્બરે શ્રી હેરી ઓપનહીમરનું બે લાખ ઉપરનું ઝવેરાત ચોરાયેલું તેના ત્રણ આરોપીઓ પૈકી ડોનલ્ડ ઇ. માઇલ્સને કેટલીક શરતોથી ૧લી ફેબ્રુઆરીએ પાંચ હજાર પાઉંડના બેઇલ પર છોડવામાં આવ્યો છે જે એક ખાનગી ડિટેકટીવ છે.

—નાતાલમાં ૩ જીના શુક્રવારે ઘણી જગ્યાએ થોડો ઘણો વરસાદ થવાથી તાપથી ભુંજાઇ ગયેલી ભુમિને ઘણી જ રાહત મળી છે ઝુલુ લેન્ડના કવાંબો નાંમી ગામમાં ત્રણેક ઇંચ વર્ષાદ થવાથી લોકો ખુબ હર્ષ પામ્યા હતા.

—ડરબનની પોલીસે મેકફોર્ડ હોસ્પીટલના પગારની ૨૮–૧–૫૬ ના દિવસે થયેલી લુંટ અંગે ૨૦૦ પાઉન્ડ સહિત બે આફ્રીકનોની ૩૧–૧–૫૬ની રાતે ધરપકડ કરી છે.

સ્વદેશના સમાચાર

—બેંગલોરમાં ૨ જી ફેબ્રુઆરીએ યુ. એન. ઇકોનોમીક કમીશન ફોર એશીયા એન્ડ ધી ફાર ઇસ્ટનું ૧૨મું અધિવેશન પં. નેહરૂ એ ખુલ્લુ મુકયું હતું જેમા સોવીયેટએ સંસ્થામાં રેડ ચાઇનાના સ્વીકાર માટે મુકેલો ઠરાવ ઉડી ગયો હતો.

—આંતરરાષ્ટ્રીય સોસાયટી ઓફ શુગર કેનના નિષ્ણાતોની નવમી કોંગ્રેસનું દીલ્હીમાં ૨૫મી જાન્યુઆરીએ હીંદના ખેતી પ્રધાન શ્રી અજીત પ્રસાદ જૈને ઉદ્ઘાટન કરતાં કહ્યું હતું કે વિજ્ઞાન અને કલામાં પ્રતિબંધ અને મર્યાદાને સ્થાન નથી એ એક માનવ વિકાસ માટે આંતરરાષ્ટ્રીયતાને અનુસરે છે.

—ખાંડના ઉદ્યોગના નિષ્ણાતોની કોન ફરન્સ નવી દીલ્હીમાં ૨૫મી એ મળેલી તેમાં ૨૫૦ પ્રતિનિધિઓ પૈકી વિદેશના ૨૪ રાષ્ટ્રોના પ્રતિનિધિઓ હતા જેમાં મુખ્યત્વે અફઘાનીસ્તાન, ઓસ્ટ્રેલીયા, બ્રાં. વેસ્ટ ઇન્ડીઝ, સીલોન, કયુબા, ઝેકોસ્લોવાકયા, ઇસ્ટ આફ્રીકા, ઇસ્ટ જર્મની, ઇજીપ્ટ, ફ્રાન્સ, હાવાઇ, જાપાન, ઇન્ડોનેસીયા, ઇરાન, મોરીશ્યસ, મેકસીકો, યુનાઇટેડ કીંગડમ, ના પ્રતિનિધિઓ હતા.

વિદેશની વિવિધતા

—એશીયા અને પુર્વનું ઇકોનોમિક કમીશનના પ્રતિનિધિ મી. એ. ડડલીએ ૩જી ફેબ્રુઆરીએ બેંગલોરમાં કહ્યું છે કે ૧૯૪૮ ના જુનથી ૧૯૫૩ ના ડીસેમ્બર સુધીમાં બ્રીટનનો હીંદ ખાતે રોકાયેલી મૂડીનો આંકડો ૧૦ કરોડ પાઉંડનો થાય છે જે બીજી પરદેશીઓની રકમ કરતાં દશ ત્રણી છે.

—અલાબામા (U.S.A.)ની યુનીવર્સીટીની સવાસો વર્ષની કારકીર્દિમાં પહેલી જ વાર એક ૨૬ વર્ષની નીગ્રો વિદ્યાર્થીની મીસ આર્થરાઇન લ્યુસીને દાખલ કરવાથી એક હજાર (ગોરા) વિદ્યાર્થીઓએ ઉછૃંખળતાથી વિરોધના દેખાવો કર્યા હતા, કિંતુ તેણીએ કલાસમા સતત હાજરી આપવાનું ચાલુ રાખ્યું છે.

—કેનેડાના વિદેશ મંત્રી શ્રી લેસ્ટર બી. પીયરસને ઓટાવામાં આમ સભામાં ૧લી ફેબ્રુઆરીએ કરેલા નિવેદનમાં જણાવ્યું છે કે કેનેડા પેઇપીંગ સરકારને જ મંજુર રાખશે રેડ ચાઇનાનો સ્વીકાર કરશે નહિ.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં ૧૯૫૫માં ૧૭,૦૦,૯૨૦ રીટેલર્સ વેપારી હતા જેમાં ૭૧,૨૧,૩૩૧ માણસો નોકરી કરતા હતા.

—ગ્રીક દેશની ન્યાય કોર્ટમાં સ્ત્રીઓને પુરૂષો સમાન હક સ્થપાયા રૂપે પહેલી વાર સ્ત્રીઓને મેજીસ્ટ્રેટોની જગ્યા અપાઇ છે. મીનીસ્ટર ઓફ જસ્ટીસની પરિક્ષામાં પસાર થયા પછી ચાર સ્ત્રીઓની એ પદ પર નિમણુંક થઇ છે.

—પોલીઓની વેકસીન શોધવાની સફળતાની કદર રૂપે ડૉ. જોનસ ઇ. સાલ્કને જાન્યુઆરીની ૨૬મીએ વોશીંગ્ટનમાં પીટર્સબર્ગ મેડીકલ રીસર્ચ ટીસ્ટો તરફથી અમેરીકાવતી ગોલ્ડમેડલ આપવામાં આવ્યો છે. જેમાં પ્રેસીડન્ટ આઇઝનહુવરે પણ ધન્યવાદનો સંદેશો પાઠવ્યો હતો.

સાભાર સ્વીકાર

જોબર્ગની ધી ઇમ્પીરીયલ ટ્રેડીંગ કું.ના માલેક શ્રી ચીમનભાઇ પટેલના સુપુત્ર ચિ. ઇન્દુપ્રસાદના ડરબનમાં થયેલાં શુભ લગ્ન પ્રસંગે ઇ. ઓ. ને બે ગીની ભેટ અપાયેલી જે માટે આભારી છીએ.

* *

હીંદ–પાકીસ્તાન રેલ સંકટ ફાળાં માટે અમને 'બાન્યન' નોર્થ ટ્રાંસવાલનાં શ્રીમતિ ઉજમબાઇ હરીશંકર મહેતા તરફથી પાઉન્ડ ૧૫) મળ્યા છે. હસ્તક શ્રી અમૃતલાલ એચ. મહેતા.

* *

શ્રી કુંવરજી કસનજી દેસાઇ તરફથી ઇ. ઓ.ને બે ગીની મળી છે જેનો સાભાર સ્વીકાર કરીએ છીએ.

મરણ

જોહાનીસબર્ગના શ્રી કસનજી રતનજી દેસાઇના માતુશ્રી વાલીબેનનું ૮૫ વર્ષની વયે તા. ૩૦–૧૨–૫૫ના દિને સ્વદેશમાં ફવા (ભરમપોર) ગામે અવસાન થવાના શોક પ્રસંગે અત્રે અનેક મિત્રો અને સ્નેહિઓએ દિલસોજી વ્યકત કરી દિલાસો આપવા બદલ સ્વર્ગસ્થના કુટુંબીજનો આ પત્રદ્વારા સૌનો હાર્દીક આભાર માને છે.

અમારાં નવાં વર્ષના

"ગુજરાતી" પ્રેસના સંવત ૨૦૧૨ના પંચાંગ આવી ગયાં છે.

કીંમત શી. ૫–૩ પોસ્ટેજ સાથે.

નીચેના શીરનામે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલી તુરત મંગાવી લેવા વિનંતિ છે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

નવલ કથાઓ

ઈંદીરાની આપવીતી	૫	૩
છેલ્લો અભીનય	૯	૬

બીજાં પુસ્તકો

ભૂદાન યજ્ઞ	૨	૦
શ્રેયાર્થીની સાધના		
(કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું જીવન	૭	૬

કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત

સંસાર ધર્મ	૬	૦
દીપ નિર્વાણ (દર્શક)	૭	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ .

'Indian Opinion', P. Bag, Durban.

જોઇએ છે

હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે પહોંચતાં કરવા માટે અમે ટનના પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું

વધુ વિગતો માટે લખો:

THE BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA NATAL.

K.M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

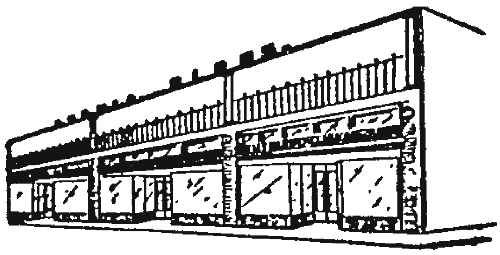

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલુ કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અંબોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકલ ઇયરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

તાજું ઉમદા ફ્રૂટ

ડરબનનું ટકાઉ આદુ ૮ પેની રતલ, મોટી કળીનું લસણ ૧૦ પેની રતલ, પાપડ નં.૧, શી. ૧૦–૦ ૧૦૦, નં. ૨, શી. ૮–૦ ૧૦૦. પોસ્ટેજ જુદુ.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦–૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬ ડઝન.

કાંદા, બટેટા (આલુ) હમેશાં હમારે ત્યાંથી મળશે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેસ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે સુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઇની કીંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેશીયા શી. ૧–૦ રતલે. સધન રોડેશીયા ૯ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET, DURBAN.

"તાપના દિવસોમાં વાંચવા લાયક મનરંજન પુસ્તકો"

ઘરની રાણી	૧	૧	૬
કુમકુંગા		૮	૬
જમાનાની ઝલક		૭	૬
શેફાલી		૮	૬
આપણો ઘરસંસાર		૮	૬
પ્રેમનું પરિણામ		૮	૬
ખુશીનો ખજાનો		૮	૬
બીઝનેશ ગાઈડ અને વેપારી ભોમીયો		૧૫	૬
પહેલું પારણું	૧	૦	૦
ગૃહીણી મિત્ર		૧૭	૬
સંસ્કાર લક્ષ્મી	૧	૨	૬
પ્રેમ પરખ		૫	૬
સરળ સંતતિ નિયમન અને કુદરતી કુટુંબ નિયોજન		૪	૬
શાહજાદી કાશ્મીરા		૭	૬

ઉપલાં પુસ્તકો લગ્ન નિમિત્તે ભેટ આપવા લાયક હોય હમો ગ્રાહકોને ખાસ ભલામણ કરીએ છીએ.

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઇ

અમારી મીઠાઇ ભેળસેળ વગરના ચોખ્ખા માલમાંથી બનાવવામાં આવે છે. દરેક મીઠાઈ જાતી દેખરેખ નીચે બનાવી કાળજીથી પેક કરી રવાના કરવામાં આવશે. આપનો ઓર્ડર વેળાસર મોકલવા વિનંતી છે.

સુતરફેણી સફેદ, લીલી, ગુલાબી શી. ૬–૦ રતલ	પીસ્તા માવા બરફી શી. ૬–૦ રતલ	પોરબંદરની ખાજલી મોળી શી. ૬–૦ રતલ
માવા બરફી શી. ૫–૦ રતલ	કેસરી માવા બરફી પીસ્તા શી. ૬–૦ રતલ	ચણાનો મગજ શી. ૪–૦ રતલ
બદામ માવા બરફી શી. ૬–૦ રતલ	ભાણવડીયા માવા પેંડા શી. ૫–૦ રતલ	સ્ટાર બ્રાન્ડના ગાઠીયા શી. ૩–૦ રતલ
કેસરી માવા પેંડા શી. ૬–૦ રતલ	સુરતની માવા ઘારી શી. ૫–૦ રતલ	રાજવંશી પૌવાનો ચેવડો શી. ૬–૦ રતલ
ભાણવડીયા બદામી પેંડા શી ૬–૦ રતલ	બદામી માવા ઘારી શી. ૬–૦ રતલ	પાપડ અડદના નાના ૧૦૦ નંગના શી. ૧૦–૦ મસાલા વાળા
સુરતની પીસ્તા માવા ઘારી શી. ૬–૦ રતલ	જામનગરી મેસુબ શી. ૪–૦ રતલ	પાપડ અડદના મસાલા વાળા મોટા, ૧૦૦ નંગના શી. ૧૨–૦
મુંબઇ લીલો હલવો પીસ્તાનો શી. ૬–૦ રતલ	બુન્દીના લાડુ શી ૩–૦ રતલ	દાળ, ફલી શી. ૨–૦ રતલ
મુંબઈ લીલો બદામી હલવો શી. ૬–૦ રતલ	ગુલાબ જાંબુ શી. ૨–૬ રતલ	મીક્સ ફરસાણ શી. ૪–૦ રતલ
પોરબંદરી સાટા શી. ૫–૦ રતલ	**—ફરસાણ—**	મીઠાઇ દીવાળી મીક્સ ૫–૦ રતલ
ચુરમાં લાડુ શી. ૩–૦ રતલ	ભાવનગરના ગાંઠીયા ફાફડીયા શી. ૩–૦ રતલ	,, ,, ,, ૪–૦ રતલ
કોપરાપાક શી. ૨–૬ રતલ	ઝીણી ચણાના લોટની સેવ શી. ૨–૬ રતલ	
માવા મોહનથાર શી. ૪–૦ રતલ		

પોસ્ટેજ : યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ

સા. રોડેસીયા ૯ પેની રતલ

નોર્ધન રોડેસીયા શી. ૧–૦ રતલ

ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે

Jethalal's Mithai House

71 Prince Edward Street, Durban.

Telephone: 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"